

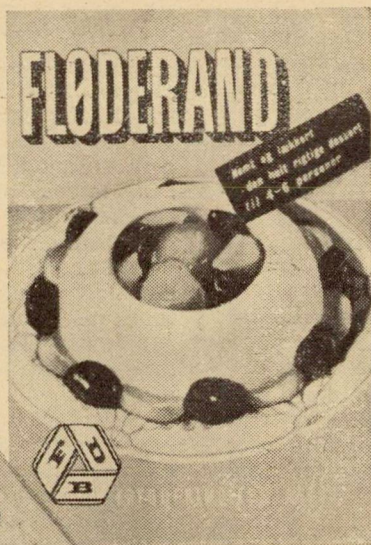
Samvirke

GEMMESIDER OM FERIE UDE OG HJENNE

FERIE

...nem

og lækker
sommer-
mad

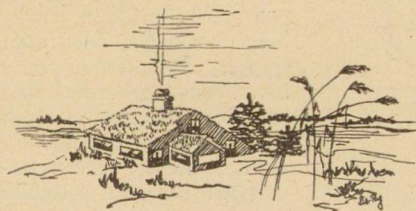
Brugsens Minut-supper og desserter er så nemme — de kræver jo næsten ingen tilberedning, men er færdige til at servere på et øjeblik.

Af supper kan De vælge mellem

**CHAMPIGNON - BLOMKÅL -
TOMAT - JULIENNE -
GRØNÆRTE - og
den nye HØNSEKØDSUPPE**

og der er tre nemme og lækre sommerdesserter:

**ROM - MOKKA og
FLØDERAND**

BRUGSEN

LÆG EN PLAN FOR FERIE

hvor den end holdes

Otte dage, fjorten dage, tre uger — antallet af feriedage er underordnet, men i år skal vi have noget ud af ferien, hvad enten vi beslutter os til at rejse til Rom, eller vi foretrækker hængekøjen derhjemme i skyggen mellem pæretræerne.

De tre kategorier

Hvert år er der tre kategorier af mennesker, der holder ferie:

★ Først er der dem, der i månedsvis forud har snakket og diskuteret omkring borde fyldt med kort, brochurer og prislister, og som — den dag ferien starter — ved alt, hvad der skal opleves på forhånd.

★ Så er der dem, som elsker at starte helt ud i det blå uden planer og ruter.

★ Endelig er der dem, der ikke tager nogen steder hen, men blot tilbringer tiden liggende på sofaen.

Alle tre kategorier er helt galt på den. Den første snyder sig i høj grad for charmen ved det uventede, den anden kategori lider under ærgrelserne ved den ufuldkomne planlægning, og den sidste spilder simpelthen tiden — og ferien er for ingens vedkommende lang nok til, at man har råd til at øde friheden bort.

Hvad skal feriedagene fordrives med?

Vi behøver ikke at fortælle rosporsmanden, svømmeren, havemanden, sportsfiskeren og foto-entusiasten, hvad han skal bruge tiden til, hvis han i år vil blive hjemme. Men hvad med alle de andre — de, der ikke ved, hvad de skal fordrive feriedagene med?

Hvis De vil feriere hjemme denne gang, så prøv noget helt nyt. Lær De-

REJS ikke! før REJSEFORSIKRINGEN

Rejsegods - Rejseulykke - Rejsepsyge

er dækket af rejsebureauet

Det er billigt - det kan blive dyrt

EUROPÆISKE

res by at kende, tag på småture i oplandet, og hvis De har masser af energi, så prøv at dyrke lidt orienteringssport med kort og kompas. Der kan sikkert også foretages små ekskursioner af geologisk eller botanisk art, hvis De har interesser i disse retninger, eller prøv at følge med skovfogeden på tur. Besøg interessante erhvervsskønheder eller kig på museerne. De er slet ikke så „støvede“, som man gerne vil gøre dem til.

Bor De ved vandet, kan De gøre en del andet end at bade. Prøv at fiske skrubber fra molehovedet, hvis det ikke er muligt at komme med en fiskekutter til havs.

Der er masser af muligheder for en hyggelig ferie hjemme — hvis man tænker sig om og lægger en lille plan for, hvorledes dagene skal bruges.

Ferievæerten skulle gerne overleve ferien

Men vi kan også blive hjemme på en lidt anden måde. Vi kan nemlig besøge familie og venner rundt om i landet — efter behørig invitation naturligvis. Og det er slet ikke den dårligste måde at feriere på. Det er altid rart at komme til en helt ny egn af Danmark, og hvis man bærer sig lidt fornuftigt ad, kan man få en masse ud af en sådan ferie.

Det eneste man ikke må: Man må ikke være nogen byrde for sine værtsfolk.

Lad være med at hænge over onkel Peter og tante Clara fra morgen til aften. *Pas Dem selv* — for at sige det kort. Det betaler sig for alle parter. Ferievæerten hygger man sig med ved måltiderne og ved aftenlampens skær, men lad være med at holde værtsfol-

kene oppe den halve nat med endeløse diskussioner. I mange tilfælde skal onkel Peter nemlig møde på arbejde klokken syv næste morgen, medens De kan snue til middag.

Brug tiden efter nogenlunde samme retningslinier som nævnt i det foregående afsnit, og kniber det alligevel at få tiden slået ihjel, så kig inden for på det lokale turistkontor. Det skal nok holde Dem beskæftiget.

Vi lejer et hus

Den tredje udvej for en „ligge-stille-ferie“ inden for landets grænser: Vi lejer os et sommerhus og nyder tilværelsen. Der er både fordele og ulemper forbundet med dette. *Fordele:* Fred og ro, frisk luft og frihed for at skulle underholde fjernere slægtninge ved måltiderne.

Ulemper: Der er altid mindst 3,5 km til den nærmeste brugsforening, og De har glemt cyklen hjemme. Flaskegas-anlægget i huset er næsten tomt, når De ankommer. Den hyggelige, åbne pejls vil ikke trække, og der er ørentviste i spisekammeret.

Men trods alt: Et sommerhusophold er ikke no-

Lær Danmark at kende

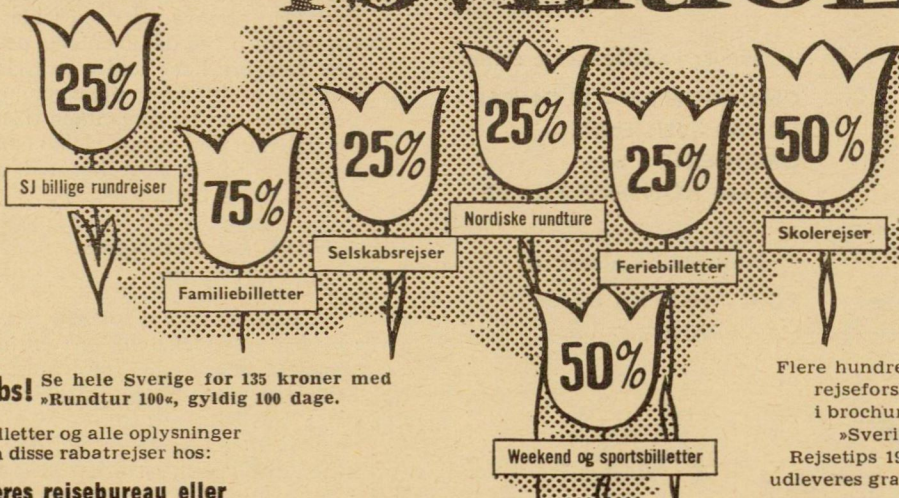
Samvirke har en god hjælp til dem, der i sommer vil gøre en tur i vort eget land efter et program. Hjælpen består i ti forskellige egnsbeskrivelser, og følgende egne er behandlet:

1. Vestlige Vendsyssel
2. Viborg - Dollerup - Århus
3. Randers - Ry - Skanderborg
4. Vejle - Horsens - Århus
5. Med Christiansfeld i centrum
6. Åbenrå - Sønderborg - Kruså
7. Rundt på Sydfyn
8. Det sydvestlige Sjælland
9. Næstved - Fakse - Stevns
10. Vordingborg - Præstø - Vallø

Hver egnsbeskrivelse indeholder tekst, tegninger og et kort. Interessant, klart og oplysende er disse egne beskrivelser, og egnsbeskrivelserne er derfor af værdi for alle, for vandreren, for turististen, der ønsker at køre en søndagstur med mening i, for foreningen, der ønsker at give sine medlemmer en udflugt ud over det sædvanlige.

Egnsbeskrivelserne fås fra *Samvirkes* kontor, Njalsgade 15, København S, og koster 50 øre pr. stk., som vedlægges bestillingen i frimærker. Husk at anføre nummeret eller numrene på de egnsbeskrivelser, der ønskes.

SJ-rabatten blomstrer hele året i SVERIGE

Obs! Se hele Sverige for 135 kroner med „Rundtur 100“, gyldig 100 dage.

Billetter og alle oplysninger om disse rabatrejser hos:

Deres rejsebureau eller

Svenske Statsbaners Rejsebureau, Hovedbanegården, København V. Byen 7500 og C. 6322

Flere hundrede rejseforslag i brochuren „Sverige-Rejsetips 1956“ udleveres gratis.

gen dårlig måde at spendere ferien på, blot man husker, at Lillemer også har ferie. Arbejdet skal fordeles således, at hun ikke skal arbejde i køkkenet hele døgnet. Hver feriedeltager har sine bestemte job. Før skræller kartofler, mor forestår madlavningen, drengen henter vand, pigen vasker op.

Og efter en fjorten dages urtidstilværelse i et sommerhus er det åh-så dejligt at komme hjem.

NORDEN byder på en uendelighed af muligheder

Ferie i Skandinavien kan holdes inden for et fornuftigt prisleje, og alligevel vil man kunne få en ferie, der er helt anderledes, end man er vant til.

Naturen i Norge, Sverige og Finland byder på skærgårdskyster, store fjeldvidder, skove, søer og elve i en uendelighed, så selv den mest vanskelige turist skulle have alle muligheder for at få ønskerne opfyldt.

LAPMARKEN ER ÅBNET FOR TURISTER

Den store norske Riksvej N. 50 fra Oslo i syd til Tromsø i nord, udmærkede jernbaneforbindelser og regelmæssig flyvetrafik op langs kysten har i de senere år åbnet Lapland for turisterne. I såvel den norske som den svenske og finske lapmark træffer man natur, befolkning og bebyggelse med et enestående særpræg, og i sommermånederne er Lapmarken et ganske overordentlig smukt område med temperaturgrader, der på intet punkt adskiller sig fra vore. Det eneste, man ikke må glemme, hvis man tager på ferie i Lapmarken – særligt i den finske – er myggebalsam. Der er nemlig myriader af disse blodtørstige insekter, men de kan holdes stangen med en god salve.

Hvis det er fjelde, man vil se i ferien, kan vi lade Finland ude af betragtning og koncentrere os om Norge og Sverige. I Norge er det Jotunheimen, der påkalder sig den største opmærksomhed. Over to hundrede skyhøje bjergtoppe er her klumpet sammen, og tres store gletchere baner sig vej ned mod de dybe fjorde. Jotunheimen overgår på visse punkter selv højalerne i uberørt skønhed. Men også områder som Telemarken har sine store fjelde, og både i den norske og den svenske lapmark finder vi fjeldområder, selv om de fleste svenske bjergpartier er koncentreret i den lange højderyg op mod den norske grænse.

FJORDE - SØER - ELVE

På fjordområdet er det udelukkende Norge, der kan være tale om. Den 180 km lange Sognefjord, der skærer sig helt ind midt i det norske højland, er en oplevelse – særlig når man sejler langs de hundreder meter stejle fjeldside, der luder ud over det dyblå vand. Der er fjorde af lignende karakter overalt i det vestlige Norge, Hardangerfjord, Sörfjord, Nordfjord og Trondheimsfjord for blot at nævne nogle stykker. Overalt er der færger

og rutebådsforbindelser, der sætter turisten i stand til at foretage omfattende sejlads midt i disse stykker ganske særegen skandinavisk natur.

Er fjordene en norsk turistattraktion, så er elvene og søerne svenske og finske specialiteter. Finland er jo de tusind søers land, men Sverige er også ganske godt med. De store midtsvenske søer er som bekendt indbyrdes forbundet, og det er muligt at starte sin ferie i Göteborg og derefter sejle med rutebåd ad Gøtakanalen forbi Trollhättan med de store sluser, over Vänern og Vättern og videre over Mälaren til Stockholm. Men også i den norske Telemark ligger der en lang række søer, og i kraft af en række udmærkede busforbindelser kan man selv på en kort ferie nå at se en mængde af dem.

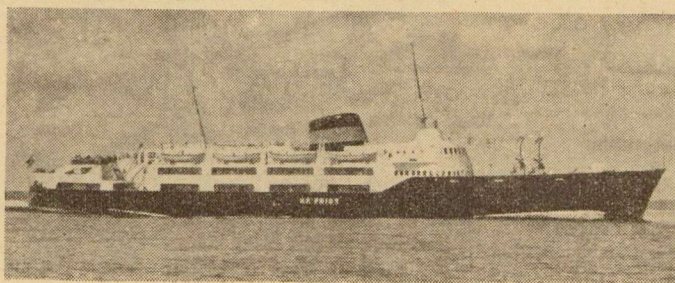
SKÆRGÅRDENS TRYLLERI

Badestrande i Norge og Sverige? – Naturligvis, men badelivet er de fleste steder knyttet til skærgårdsnaturen, så det er ret sjældent, man i vore nordlige nabolande støder på en badestrand

i dansk opfattelse med sand og klitter. I skærgården er klipper og ret dybt vand det fremherskende træk, men at tro, der ikke kan dyrkes badeliv her, er en fejltagelse. Prøv at opleve den stockholmske skærgård en sommer-søndag med tusinder af badende, de små øer uden for Oslo eller Bergen, skærgården ved Marstrand eller Göteborg.

Skærgården er for øvrigt et helt lille kapitel for sig, små isolerede bygder, ensomme gårde på øer uden for sejl-ruterne, men med sol, hav og frisk luft i massevis. Er De interesseret i en skærgårdsferie, er skærgården nord for Göteborg den nærmeste, men den største oplevelse er Ålandsøerne. Tag med toget til Stockholm og derfra med båd til Mariehamn på Ålandsøerne. Her kan man finde det romantiske skærgårdsliv i renkultur.

Til slut skal vi nævne den hurtigste, dyreste og mest raffinerede måde at holde Lapmarksferie på, nemlig med flyvemaskine op til midnatssolen. SAS flyver hele sommeren specielle ture fra København og Oslo helt op til Nordkap, hvor man får lejlighed til at betragte det ejendommelige landskab belyst af midnatssolen. Man kan flyve fra København tidligt om aftenen og være tilbage igen næste morgen. Det er nemt, hurtigt og interessant, men ikke særlig billigt.

Regelmæssig Forbindelse hele Aaret mellem København—Aarhus og København—Aalborg

Fra 23. Juni til 12. August Forbindelse 2 Gange daglig i hver Retning på begge Ruter:

Fra København til Aarhus	daglig Kl. 12.00 og 23.30
Fra Aarhus til København	daglig Kl. 11.45 og 23.55
Fra København til Aalborg	daglig Kl. 11.30 og 23.15
Fra Aalborg til København	daglig Kl. 11.30 og 23.00

Billetpriser 2. Klasse uden Køje:

KØBENHAVN-AARHUS eller omvendt Kr. 16. Tur/Retur Kr. 25

KØBENHAVN-AALBORG eller omvendt Kr. 18. Tur/Retur Kr. 28

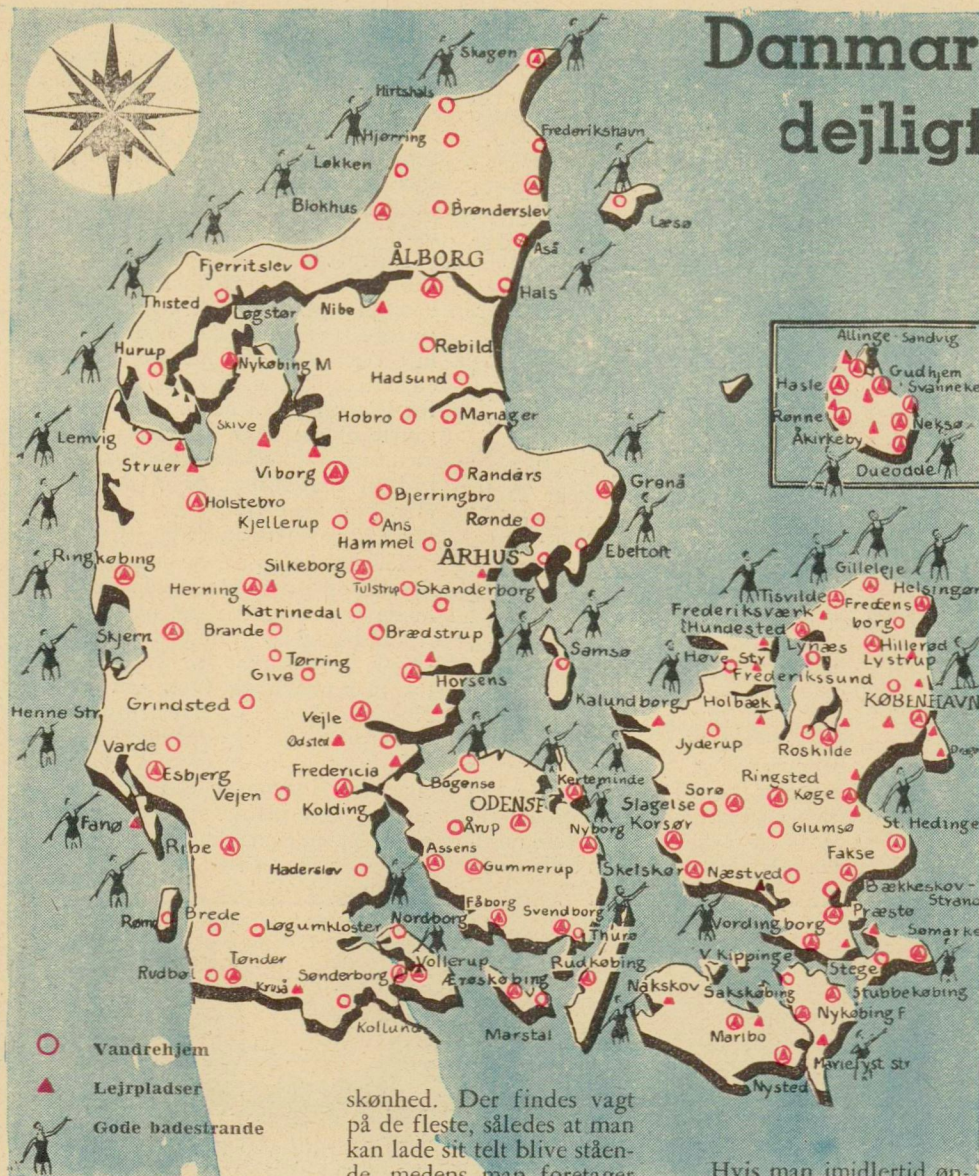
Billetter og nærmere Oplysninger hos Rejsebureauerne eller

D.F.D.S.

DET FORENEDE DAMPSKIBS-SELSKAB
AKTIESELSKAB

Danmark er et dejligt ferieland

Hvis De har besluttet Dem til at holde en billig ferie indenfor Danmarks grænser i år, kan kortet herover give en række værdifulde oplysninger.

Vandrehjem og camping-pladser er to måder at bo billigt på, når man ferierer i Danmark. Ophold på sådanne steder behøver absolut ikke at betyde, at man slækker på komforten. De allerfleste vandrehjem er overordentlig hyggeligt indrettede med udmærkede sovesale. I nogle findes der opholdsstuer, og de allerfleste steder har man adgang til køkken og koge-grejer.

Campingpladsernes beliggenhed er alle udvalgt efter omgivelsernes natur-

skønhed. Der findes vagt på de fleste, således at man kan lade sit telt blive stående, medens man foretager ture i omegnen. Desuden har de allerfleste camping-pladser indlagt både vand og elektricitet til vask og madlavning.

Både vandrehjem og camping-pladser er naturligvis anlagt på steder, hvor der er hårdest brug for overnatningsmuligheder for turisterne, og det vil igen sige, at de er anlagt på landets smukkeste steder. Hvis man altså vil ud og se Danmark fra landets pæneste side, kan man ikke gøre noget fornuftigere end at tilrettelægge sin tur efter kortet herover. Desuden er personalet på vandrehjem og opsynsmændene på campingpladser erfaringsmæssigt rene orakler med hensyn til, hvad der er værd at se i omegnen.

Hvis man imidlertid ønsker omhyggeligere tilrettelægning af turens enkelte etaper, kan man støtte sig til de oplysninger om forskellige danske egne, der findes i Samvirkens egne-beskrivelser. Se herom andet sted på gemmesiderne.

De ukendte steder

Ferie i Danmark åbner mindst lige så mange muligheder for afveksling som ferie i udlandet — bare man bruger ferien rigtigt. Man kan tage til de vestjyske badestrande, man kan besøge ø-idyllen Bornholm, eller man kan bo i de store skovdistrikter omkring Himmelbjergsøerne.

Men det er betydeligt morsommere at feriere i eller i nærheden af mere ukendte steder. Her har

man det i fred og ro, fordi turisterne kun i fåtal har fundet frem til de pågældende steder. Der er nok af uberørte pletter på Danmarks kortet, men da en del af „sporten“ ligger i selv at finde frem til dem, skal vi her kun give et par retningslinier.

Kender De Skallingen? Den lange klitfyldte halvø, der skyder sig ned foran Ho bugt og indsejlingen til Esbjerg. Det er i al enkelthed et af de smukkeste og mest uberørte steder i Danmark. Halvøen er helt ubeboet med store klitter og en fabelagtig fin bade-strand. Der er kun vej halvt ud på området, resten må man vade gennem sandet. Men hold Dem til de afmærkede passager. Der er endnu miner inden for pigtråden.

Gå f. eks. på opdagelse i „Eventyrets Land“ vest for Varde i de store plantager og klitarealer. Nyd udsigten fra „Punkt hundrede“ eller se ruinerne af tyskernes „Tirpitz-stilling“ ved Blåvand. Kør en tur tværs over Karlsmærsk hede med dens øde og meget ejendommelige arealer.

En anden usædvanlig oplevelse kan være en tur fra Varde over Grindsted og nordpå op til Silkeborg. Her passerer man det ret ukendte landskab syd for Himmelbjergsøerne, der absolut ikke er overrendt af turister, men byder på overraskende landskabsfor-mationer.

Eller hvad med Mols Bjerge, Ebeltoft vig, Bønnerup strand ved Randers, hedestrækningerne ved Karup, kalkgruberne ved Mønsted, Dollerup bakker, Hindholm på Fyn, Knudshoved, Als, Asnæs eller Sjællands Odde?

Vist er der dejligt langs den mondæne Nordsjællandskyst eller ved Fanø Vesterhavsbad — men ophold her er ingen betingelse for at få en god ferie.

Fri for alle bekymringer

Alene en togbillet til Rivieraen koster ca. 350 kroner. Men man kan tage dertil på en selskabsrejse i 14 dage (i hvert fald med *Samvirke*) for 615 kr. ialt.

Man opnår store prisfordele ved at rejse i fællesskab, og til selskabsrejsernes fordele hører også, at man befries for besværet med at skaffe sig plads i toget og på hotel, arrangere udflugter o. s. v. Alt bliver tilrettelagt for én, og en rejsefører får man oven i købet med i den rimelige pris.

Man gør klogt i ikke at stirre sig betaget på de billige priser på selskabsrejser, der i sæsonens løb tilbydes af rejsebureauer med ringe renommé. Har man ikke læst brochurerne omhyggeligt igennem, så kunne det jo f. eks. vise sig, at den billige pris for rejsen var givet under forudsætning af, at man selv betalte sine måltider!

Forbrugerkritik er på sin plads her — som på alle andre områder — og når det gælder rejser, skal man ikke alene sammenligne priser, men også det, priserne indbefatter.

I tilrettelægningsen af *Samvirkes* rejser har man forsøgt at indlægge alle arrangementer, deltagerne med rimelighed kan forvente indgår i rejsen.

Samtlige rejser gennemføres med benyttelse af fællesklasse (efter 2. juni „forfremmet“ til 2. klasse), på de længere rejser serveres under togrejserne enkelte måltider. Godt, borgerligt ophold bydes der overalt.

Ferie- og rundture i Italien

Et nyindrettet hotel i Bordighera bliver i år hovedkvarter for *Samvirkes* Riviera-rejser, udprægede ferierejser.

To udflugter, man van-skeligt selv kan arrangere, indgår i rejserne. Den ene varer en hel dag og har

Nizza og Monaco som mål, mens man på den anden besøger maleriske småbyer i dale bag kysten.

Der arrangeres tre 14 dages Riviera-rejser, nemlig 20. maj (585 kr.), 24. juni og 26. august (615 kr.).

Formålet med *Samvirkes* Rom-rejse er at give deltagerne et godt indblik i Italiens historiske og kulturelle minder. Programmet for denne rejse gælder ikke Rom alene, men også Neapel, Capri og Venedig. I seks dage opholder man sig i Rom, beser byen og dens seværdigheder på busrundture eller som deltager i besøg, der ledes af rejseføreren. Så fortsætter man til Neapel, Sorrento og Capri og aflægger også besøg i Pompeji, før kursen sættes mod Venedig.

Varigheden af denne rejse er også 14 dage, første rejse starter 20. maj, anden rejse 2. september. Prisen er 765 kroner. Den sidste Rom-rejse kan kombineres med Riviera-rejsen 26. august til en treugers-ferie i Italien for 300 kr. ekstra.

På ferie i bjergene

Bjerge drager os fra det flade land, og derfor arrangerer *Samvirke* også rejser til nogle af Europas smukkeste bjergegne.

Den 1. juli starter en 14 dages ferie i Dolomitterne, Norditaliens majestætiske bjergparti. Man bor i et godt hotel i byen Auronzo og har her mange muligheder for udflugter, enten det er dalene eller højderne, der drager. Turen til Auronzo sker med benyttelse af bus fra Innsbruck i Øst-rig, og herved får man et langt bedre indtryk af bjergene, end man ville opnå under togrejse. Et todages besøg i Venedig afslutter rejsen, der koster ialt 615 kroner.

For dem, der ønsker en kortere og billigere bjerg-ferie, arrangerer *Samvirke*

26. juli og 9. august tidages rejser til Oberammergau, den bayerske bjergby, der er skueplads for de verdensberømte passionsspil. Stedet er så kendt, at det næppe behøver anbefalinger. Rejsen koster 385 kr. for 10 dage. For yderligere 110 kr. kan man forlænge sit ophold i Oberammergau en uge. Ferien i Oberammergau er billig, og det vil sikkert overraske, at man under togrejsen kun er seks i kupeen, og at kupeen om natten byder seks behagelige køjepladser! I Oberammergau bor man — som alle andre turister i denne by — under hotelforhold hos private mennesker, mens måltiderne indtages i de af byens restauranter, man har lyst at besøge, idet man overalt modtager vore rejsedeltageres måltids-kuponer.

Ferie med krydstogt på Middelhavet

Krydstogt på Middelhavet med store, luksuprægede Amerikabåde er en del af programmet for to af

Samvirkes rejser i år. Man sejler fra Genua til Palermo på Sicilien, så til Neapel og derfra til Cannes, endelig langs Rivieraen tilbage til Genua.

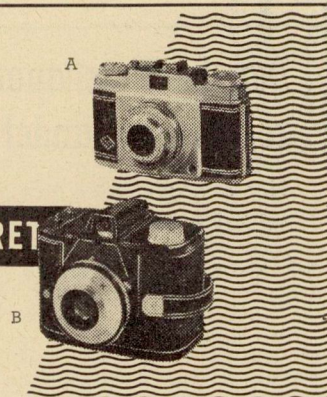
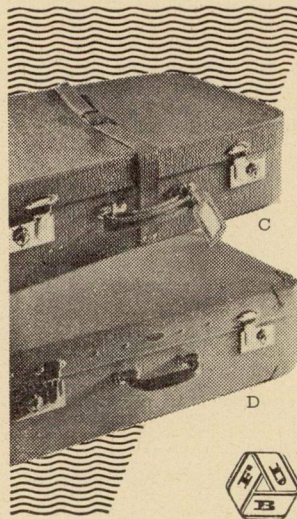
Det første krydstogt begynder 16. juli og varer i alt 14 dage, heraf tilbringes de fire med sejladsen, mens man får seks feriedage i et godt beliggende hotel på Sorrento-halvøen. I forbindelse med det andet krydstogt — 15. september — bliver der seks dages ferie i Bordighera. På begge rejser indgår udflugter i arrangementet. Prisen er ens for begge, nemlig 875 kroner.

De, der har lyst til at vide mere om disse rejser, kan finde programmer i brugsforeningerne eller få dem direkte fra *Samvirkes* kontor. Indtegning til rejserne sker kun hos *Samvirke*, og fra bladets kontor vil man skriftligt, telefonisk eller ved personlig henvendelse kunne få besvaret alle spørgsmål vedrørende den rejse, man har lyst til at deltage i.

Er kufferten

OG FOTODYSTYRET

i orden?

A. Småbilledkamera Agfa Silette 24x36, med taske.. 233,55

B. Elegant box kamera Agfa Clack 6x9, m. taske.. 54,35

C. Oksehudspræget plastic-kuffert, nødfarvet, med rem. Dess. nr. 2585:

55 cm .. 44,80   65 cm .. 54,60
60 » .. 49,70   70 » .. 59,50

D. Moderne rejsekuffert, »Vulkolit«, nødfarvet. Dess. nr. 502:

55 cm .. 25,20   65 cm .. 31,50
60 » .. 28,00   70 » .. 35,00

— Husk også at købe Deres film i

BRUGSEN

STORE OPLEVELSER VENTER DEN, DER DRAGER UD PÅ FERIE

Hver eneste sommer drager tusinder af danskere syd på — på ferierejse med brug af alle transportmidler lige fra den billige tommelfinger-kørsel til luksusklassen hos de europæiske luftfartsselskaber. Det er et hovedtræk, at rejselivet i de sidste år er blevet demokratiseret i en vældig udstrækning, på et fornuftigt budget kan en familie nu komme langt omkring.

Først og fremmest trækker Syden — med det varme klima og med de mere eller mindre eksotiske omgivelser. Men hvor skal man tage hen, og hvad skal man se?

Spørgsmålet er vidtrækkende, men europæisk rejse kan dog sammenfattes under visse fællesbegreber, som gør det noget

lettere for turisten at træffe sit valg, især hvis han har specielle emner på sin ferieønskeseddel.

BADELIV

Den danske gennemsnitsturist holder af at bade — når vandet da er tilstrækkeligt varmt. Det nærmeste, han kan komme internationalt badeliv er den tyske vesterhavssø Sild. Ved østersøkysten ligger Travemünde ved Lübeck. Her findes desuden et stort spillekasino. Let og elegant skiller det badegæsten af med eventuelt overskydende valutabeløb.

I Holland bader man ved Scheveningen, og Belgiens korte stykke nordsøskyst er een lang badestrand med Ostende som det dyreste sted. Englænderne svaler sig i Kanalens bølger på

strækningen mellem Margate og Brighton. Franskmandene benytter sig af atlantehavskysten ved Bretagne og hele vejen langs den biskayske bugt med „fluepapiret“ ved Biarritz (i nærheden af den spanske grænse) som rosinen i pølseenden.

Atlantehavskysten, med undtagelse af Biarritz, er for jævne folk. Derimod holder det velhavende borgerskab samt titusinder af udlændinge til ved Rivieraens badestrande fra Toulon til den italienske grænse ved Menton. Her er dejligt — men dyrt. Man kan dog godt feriere ved den franske Riviera uden at blive helt blanket af. Sine steder på kysten fra Cannes til Toulon (den røde kyst) er der både bedre og langt billigere end på selve den mondæne del af Rivieraen. Endelig er badelivet på den anden side af Marseilles stærkt koncentreret på de flade sandstrækninger, f. eks. ved Palavaz.

På den anden side af den spanske grænse er strækningen fra grænsen til Barcelona en af Europas fineste strande — Costa Brava — fuldt på højde med den franske Riviera, men langt, langt billigere.

Den italienske Riviera ligner den franske med fine badestrande. Bedst af disse er stranden ved Alasio. Man kan bade ved god strand helt om på den anden side Genua, ned til Viareggio. Er man i Rom, bader man på lidoen, det samme hedder Venedigs berømte badestrand. På Sicilien bader man næsten overalt ved kysterne, på Italiens rygside især omkring Rimini. Jugoslaviens adriaterhavskyst er en åbenbaring, men valutaforholdene er ikke gunstige.

FLODREJSER

Kan man lide at følge flodløb eller sejle ad flodruter, skal man tage til

Tyskland. Rhinen har masser af flodbåde, man kan sejle mange skønne ture på strækningen op til Basel, men i øvrigt kan man også tage en Rhinbillet med en flodbåd lige fra Rotterdam til Basel. Rhinens biflod Neckar danner grundlaget for en af de smukkeste sejladser, man overhovedet kan finde i Europa, og man kan også følge floden på landevejen mellem Heidelberg og Heilbronn. Også Donau kan på sit tyske og østrigske løb besejles med de utallige floddampere.

I Frankrig samler interessen sig først og fremmest om Seinen gennem Paris samt Rhône, der løber ud i Middelhavet.

Forbundet, som de er, de franske, tyske, hollandske og belgiske floder med et vældigt kanalsystem, frembyder disse vandveje de allerbedste muligheder for eventyrlige ferier med kano og telt.

I England sejler man op ad Themsen, eller man kan følge en af de utallige og meget smukke skotske floder, der mange steder løber gennem helt uberørt natur.

PÅ BJERGTRU

De første bjerge, man støder på, når man rejser sydpå, er Harzen med Bloksbjerg. Byen Braunschweig er et udmærket udgangspunkt for bjergture her. Længere sydpå kommer vi til Schwarzwald langs Rhinen med byen Freiburg som et idyllisk midtpunkt.

Alperne er ikke udelukkende schweiziske, selv om de mest imponerende formationer findes i Schweiz, f. eks. Matterhorn og Monte Rosa ved byen Zermat.

På Alpernes nordside har vi i Tyskland bjergene omkring Garmisch-Partenkirchen med Zugspitze. På sydsiden frembyder Dolomitterne et helt andet billede i de italienske omgivelser, hvor man kan vælge Merano som udgangspunkt. Videre træffer man særegne bjergformationer ved hovedvejen mellem Brig i Schweiz og den schweizisk-italienske grænseby Domodossola. Østrig råder også

Danske Statsbaners selskabsrejser til udlandet 1956

Her er nogle eksempler på statsbanernes selskabsrejser til udlandet:

	Fra København	Fra København
	Fra København	Fra København
Harzen — 7 dage. Hver søndag i tiden 3/6-16/9	293	263
Rhinen — 7 dage. Hver søndag i tiden 17/6-23/9	375	345
Holland — 6 dage. 1/7, 9/7 og 15/7 samt 5/8	345	315
Tyrol — 10 dage. 27/5, 3/6, 10/6 samt hver torsdag i tiden 21/6-6/9	385	355
Østrig — 10 dage. Hver søndag i tiden 17/6-2/9	485	455
Intal — 10 dage. 6/5, 20/5, 3/6, 10/6 og 17/6 samt 9/9. Endvidere hver torsdag i tiden 28/6-30/8	385	355
Salzkammergut — 10 dage. Hver torsdag i tid. 28/6-2/8.	445	415
Østrig rundt og Wien — 10 dg. 5/7, 12/7, 19/7 samt 2/8.	635	605
Paris og Versailles — 8 dage. Hver mandag i tiden 9/4-4/6 og 1/10-29/10 samt hver lørdag i tiden 9/6-22/9.	492	462
Paris og Rivieraen — 12 dage. Hver lørdag i tiden 7/4-26/5 og 22/9-13/10	942	912
Rivieraen — 12 dage. Hver søndag i tiden 3/6-16/9 ..	732	
Roma — 10 dage. Hver søndag i tiden 6/5-21/10	555	525
Norditalien, Gardaseen — 10 dage. 13/5, 27/5, 2/9 samt hver søndag i tiden 3/6-12/8	495	465
Norditalien, Merano — 10 dage. Hver søndag i tiden 24/6-5/8	515	485
Roma, Sorrento, Capri, Firenze — 14 dage. 6/5, 20/5, 3/6, 2/9, 9/9, 16/9 samt hver søndag i tiden 17/6-19/8	885	855
Jugoslaviske Alper — 10 dage. Hver tirsdag i tiden 19/6-28/8	525	495
Jugoslavien — 14 dage. 1/7, 15/7, 5/8, 19/8 og 2/9	795	765

I prisen er inkluderet billet, hotelophold m. v.

Tal med et DSB-rejsebureau eller statsbanestation, der med glæde giver Dem nærmere oplysning om rejserne

over sin part af Alperne i Tyrol og Vorarlberg, og bjergtinderne mellem Østrig og Jugoslavien, f. eks. ved Klagenfurt og Villach er heller ikke til at kimse af.

I Spanien er det Pyrenæerne, der trækker, eller man besøger Sierra Nevada's højder omkring Granada. Skotland rummer et smukt bjerglandskab, som turisterne ikke bør overse, og desuden træffer man i Storbritannien bjerge i Cornwall og Wales.

Er man tilhænger af køreture i pasveje med hårdnålesving, kan man passende få sin lyst styret på Grossglockner Hochalpenstrasse mellem Bruck og Heiligenblut i Østrig, i Simplon- eller Grimsel-Furka passene i Schweiz eller i Loibel-passet, hvis man agter sig til Jugoslavien. Vejen over Susten-passet i Schweiz er den højest beliggende af alle pasveje. Overalt gælder det her at holde tungen lige i munden. Er man mere besindig, sender man sit køretøj med „jernbanefærgen“ gennem St. Gotthard-tunnelen.

SKOVE OG SØER

Tysklands smukkeste og største skovdistrikter er samlet i Schwarzwald og Harzen. Områderne mellem Nottingham og op mod den skotske grænse er maleriske engelske skovområder; det var her, Robin Hood udfoldede sig. Ardennerbjergene ved den fransk-belgiske grænse er et andet stort skovdistrikt.

Har man planer om at holde hvileferie, bør man slå sig ned ved en sø. Der er masser af smukke søer over hele Europa. De norditalienske søer er kendte feriesteder, det samme er tilfældet med de schweiziske. I Jugoslavien kan man feriere med Tito ved Bled-søen eller i området ved Plilvice med de tretten vandfald. Østrig praler med god grund med Wörthersee i syd samt med det store søområde omkring St. Wolfgang (med „Den hvide hest“). På alpernes nordside i Tyskland finder man en række maleriske søer, af hvilke den skønneste er

Königsee ved Berchtesgaden. I England er der mange søer nord for Liverpool, i det såkaldte Lake-district, en af de landskabeligt set største oplevelser, England byder på. Og i Skotland er først af alle søer den berømte Loch Lomond.

HISTORISKE BYER OG EGNE

Man tager ofte på udenlandsrejse for at bese minderige egne eller for at opleve stemningen i de byer, hvor historiens kapitler er skrevet.

Førsteprisen blandt historiske byer indtages ubestridt af Rom, der ganske domineres af resterne fra det romerske verdensriges storhedstid og af de store kirker, der er et levende minde om, at denne by har været en af kristenhedens vigtigste byer i snart to tusind år. Men alle italienske byer - med Milano som eneste undtagelse - rummer rige vidnesbyrd om en stor historisk fortid: Verona, Ravenna, Venedig, Neapel o. s. v. Paris og London behøver så lidt som Rom nogen understregning. I de hollandske og vest-belgiske byer ser man gang på gang skønne bygninger fra renæssancens storhedstid. Også i mange tyske byer taler historiens sprog, selv om adskillige minder berøres af krigens handlinger.

Tager man lidt uden for Bruxelles, står man på valpladsen ved Waterloo. På vejen mellem Köln og Paris passerer man Verdun, hvor hele egnen stadig domineres af indtrykket af de vældige slag, der foregik her under første verdenskrig. Og den, der er på rundtur i Italien, vil i det sydlige, ved Cannæ, finde den berømte valplads, hvor netop nu store udgravninger er i gang.

Milano, Hamburg og Frankfurt er de mest „amerikanske“ blandt Europas storbyer, vældige byggerier er overalt i gang, i Milano finder man en 36 etagers skyskraber, og en lignende på 48 etager er under opførelse.

Ferierejser

Også i år arrangerer *Samvirke* rejser for sine læsere. Billigere kan De ikke rejse alene - og alle bekymringer med hensyn til forudbestilling kan De lægge til side - De rejser godt med *Samvirke*

Rivieraferie

Fjorten dages rejser til Bordighera, en af Rivieraens skønneste byer. Ophold i godt hotel, to udflugter, den ene er en heldagstur til Nizza og Monte Carlo. En hvileferie i de bedst tænkelige omgivelser. Fjorten dage ialt **f. 5. 5 kr.**

I sæsonen 20 kr. mere.

Italiensferie

Fjorten dages rejse til Italiens skønneste byer. Ophold i Rom, på Sorrento-halvøen samt i Venedig. Mange rundture og udflugter, heldagsbesøg på Capri. Bedre program kan man næppe lægge for en fjorten dages rejse til Italien. Fjorten dage i alt for **kr. 765**

Krydstogt

på Middelhavet, til Palermo Neapel og langs Rivieraen med Italiens mest komfortable skibe. I juli er krydstogtet i forbindelse med ferie på Sorrento-halvøen, i september med ferie i Bordighera. Fjorten dejlige dage for i alt **875 kr.**

Dolomitterferie

Fjorten dages rejse til skønne bjergegne, afsluttet med to-dages ophold i Venedig. På udrejsen også ophold i Innsbruck. De bor på det bedste hotel i den smukt beliggende bjergby Auronzo. En dejlig ferie i stor-slæde omgivelser. Rejsen koster ialt **615 kr.**

Alle priser indbefatter hotelophold, fuld forplejning, togrejse, forplejning under rejsen, rundture og dansk rejsefører på hele rejsen.

Ferie i Oberammergau

Ti dages rejse til den berømte by i de bayerske alper. En billig og god rejse, under togtrejsen fra og til Hamburg kun seks pr. kupe, soveplads uden ekstra beregning **385 kr.**

En uges ekstra ophold **110 kr.**

Rejsernes afgangsdato

Der arrangeres rejser på velegnede tidspunkter, såvel i sommerferieperioden som før og efter denne:

Rivieraferie, 14 dage, afrejse 20. maj, 24. juni og 26. august.

Italiensferie, 14 dage, afrejse den 20. maj og 2. september.

Krydstogt på Middelhavet, ferie i Sorrento, afrejse 16. juli, samme krydstogt med ferie i Bordighera, afrejse 15. sept.

Dolomitterferie, med ophold i Venedig, afrejse den 1. juli.

Ferie i Oberammergau, afrejse den 26. juli og den 9. august

Program i Brugsen

Program for rejserne fås i Brugsen eller direkte fra Samvirkes kontor, Njalsgade 15, København S., telefon Central 4015, lokal 335, hvor indmeldelser modtages og yderligere oplysninger gives.

Samvirke

EVENTYRRIGER

Der findes endnu nogle småbitte „eventyriger“ i Europa, liliputstater, der i hvert fald på papiret er fuldt selvstændige. Flere af dem tæller færre beboere end en dansk provinsby, og det er i realiteten selvsagt så som så med selvstændigheden.

Det største af disse små-riger er Luxembourg på grænsen mellem Tyskland og Belgien. Landet regeres af en storfyrstinde, har egen regering, men dets økonomi er forbundet med Belgiens. Luxembourg er i øvrigt meget velstående på grund af vældige stålforekomster.

På grænsen mellem Øst-rig og Schweiz finder man i en dal fyrstendømmet Liechtenstein. Her er man i et rigtigt eventyrrige, landets regering tæller fem mand, »hæren« er næppe meget større, men har dog to kanoner.

HVAD ER PENGENE VÆRD?

Pengene er det store problem, når man tager på ferie i udlandet. Man må forud omhyggeligt beregne, hvor megen valuta man har brug for i de enkelte landes møntsort, men det kan sikkert være Dem til nytte at vide, at 10 danske kroner skønsmæssigt svarer til

6 D-mark
500 franske franc
70 belgiske franc
6 schweiziske franc
5,5 hollandske gylde
900 italienske lire
7,50 svenske kroner
40 østrigske schilling
10 engelske shilling

HVOR BOR MAN?

Man kan med sindsro tage på vandrehjemsferie i Norden, i Tyskland, Holland, Belgien og England. Men den standard, der bydes i disse lande, må man ikke regne med at møde i alle franske og italienske vandrehjem.

I de nordiske og nordeuropæiske lande finder man overalt gode lejrpladser, hvor lejrpladsafgiften er rimelig, og hvor lejrbutikkernes priser er fornuftige. Både i Schweiz, Italien og Sydfrankrig møder man derimod – og især i de mest besøgte egne – lejrpladser, hvor udgifter til ophold er abnormt høje, simpelthen fordi lejrpladsen er en privat forretning.

Billige hoteller finder man som regel i de mindre tyske byer, hvor værtsparrets hjælpsomhed står i omvendt forhold til prisen. I Italien og Frankrig er hotellerne klassificeret fra 1. til 4. classes hoteller. I fjerde klasse finder man jævne, borgerlige hoteller med fornuftige værelsespriser og en behagelig mangel på al den overflødige og fordyrende hotelkomfort.

I disse hoteller siger værten sjældent noget til, om man tilbereder måltider på værelset, ofte har hotellet nemlig ingen restauration. Drejer det sig om hotel i typiske ferieegne, kan man i den egentlige sæson som regel kun få hel pension. Nordeuropæiske hoteller har næsten altid restaurationer og ser alt andet end mildt på den, der kokkererer på værelset.

Det officielle turistkontor for det land, man vil besøge, giver altid nøjtern og upartisk oplysning om hotellers adresser, priser o. s. v. (men anbefaler aldrig et hotel på bekostning af et andet). Man bør bestille værelse forud, såfremt det drejer sig om rejse i sæsonen, og ovenikøbet sikre sig bekræftelse på, at bestillingen er modtaget. Vedlæg svarporto i form af en international portokupon. Den købes på posthuset for 75 øre.

Monaco er det mest berømte af disse smålande, kun seks kilometer langt og på det smalleste sted 167 meter bredt. Landet er let at overse for en turist, men det byder i virkeligheden flere andre seværdigheder end prinsesse Grace og spillecasinoet.

I Italien, få kilometer fra adriaterhavskysten ved Rimini, finder man liliputlandet San Marino. Det er en republik, som trives udmærket ved en formelig storproduktion af frimær-

ker, som samlere verden over køber.

På grænsen mellem Frankrig og Spanien ligger Andorra, også en liliputrepublik, der ernærer sig hovedsageligt ved at være centrum for smugleri mellem de to lande.

Øen Man i det irske hav er en engelsk parallel til disse småstater, men selv om Man på papiret har egen regering og parlament, har øen dog dronning fælles med det øvrige britiske verdensrige.

UDEN FOR ALFARVEJ

Ønsker man at holde ferie et sted, hvor man møder den primitive natur og det primitive liv, kan Island eller Irland anbefales, eller – for at tage sydpå – en af middelhavsoerne Korsika, Malta eller Sardinien. Sidstnævnte sted må man indstille sig på en næsten fuldkommen mangel på moderne komfort uden for hovedstaden. Der findes så godt som ingen hoteller, vejene har aldrig set asfalt, og øen er på en mærkelig måde uberørt af den moderne civilisation. Det samme er tilfældet med mange øer i det græske hav, og de vestfrisiske øer langs Hollands nordsøskyst er også enestående upåvirkede af tidernes gang.

MED TOG

Det er en stor fordel, at man hjemmefra kan betale for enhver togrejse, man agter at foretage under sin ferie i udlandet.

Når man har lagt sin rute, kan man gå til f. eks. et af statsbanernes rejsebureauer, der beregner omkostningerne og senere også kan foretage de nødvendige pladsreservationer i togene.

Har man langt til et DSB rejsebureau, så fungerer enhver jernbanestation i øvrigt som rejsebureau. Man kan her aflevere en oversigt over, hvad man mener at have brug for, og vil kort efter få at vide, hvad rejsen koster, og tilmed ændringsforslag, hvis ekspsterne mener det nødvendigt. Bestillingen af billetterne kan foregå på ens egen jernbanestation og betales her.

- det er
nærliggende
at holde ferie i

TYSKLAND

Brochurer hos rejsebureauerne eller Tysk Turist-Central - Vesterbrogade 6D - København V - Telf. PA. 7095 - 7096

Samvirke

Hvad gemmer
ønskekøkkenet?

—
TINGENE
SKIFTER FORM

1. februar 1956 - 29. årgang nr. 2 - Oplag 4

Vintersne på Nørrebro. Tegning af Erling Juhl.

...LÅN OG KREDITTER

I sidste nummer af Samvirke påbegyndte vi en oversigt over Andelsbankens forskellige udlånsformer, idet vi fortalte Dem om FASTE LÅN. Vi fortsætter nu med de kreditter, der med en fællesbetegnelse kaldes KREDIT I LØBENDE REGNING, som omfatter konto-kurant og kasse-kredit.

Sådanne kreditter er mere „smidige“ end faste lån, idet denne låneform er særlig anvendelig for den kunde, der snart har penge tilovers, snart har brug for kredit.

KONTO-KURANT benyttes fortrinsvis af erhvervsvirksomheder o. l., der har brug for en konto, hvis saldo normalt kan forventes at svinge mellem skyld og tilgodehavende.

KASSE-KREDIT anvendes derimod af kunder, der *til stadighed* har brug for kredit. Disse har i lighed med konto-kurant kunder et skiftende behov for kapital og ønsker også kun at trække de beløb, de til enhver tid har brug for.

For begge kreditters vedkommende gælder det, at kunden for at opnå en kredit må tilfredsstille bankens krav om sikkerhed under en eller anden form. Når dette er sket, aftales der et maksimumsbeløb, inden for hvilket kunden ved checks kan hæve de beløb på kontoen, han ønsker, efterhånden som han får brug for pengene. Til gengæld har han også mulighed for at indsætte de midler på kontoen, han til enhver tid

kan undvære, og derved opnår han den fordel, at han kun betaler rente af det beløb, han dag for dag skylder banken på sin kredit.

Udover denne rente beregner banken sig ofte en mindre provision som en godtgørelse for, at den på kundens forlangende altid skal have kreditens maksimumsbeløb rede til udbetaling. Kredittens afvikling foregår på den måde, at det bevilgede maksimumsbeløb nedskrives til forud aftalte tidspunkter.

Af foranstående vil man kunne se, at den kunde, der får bevilget en kredit i løbende regning, selv er i stand til at regulere kreditten både op og ned fra dag til dag inden for det bevilgede beløbs rammer. Det vil altså sige, at han ved at indsætte penge på kontoen sparer rente — det betaler sig med andre ord ikke at ligge med for stor en kontant kassebeholdning.

Tænk på dette, når de for tiden værende lånemuligheder drøftes, for selvfølgelig er det rigtigt, som vi skrev i vor sidste artikel, at disse muligheder bl. a. i høj grad er afhængige af landets hele økonomiske situation, men hvis bankerne fik blot nogle af de mange millioner kroner, der sandsynligvis ligger som alt for store kontante kassebeholdninger hos landets borgere, ville lånemulighederne sikkert forbedres.

ANDELSBANKEN

A. m. b. A.

1889

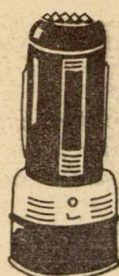
1903

1932

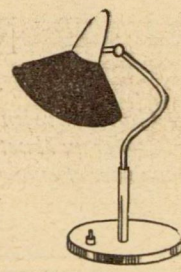

1945

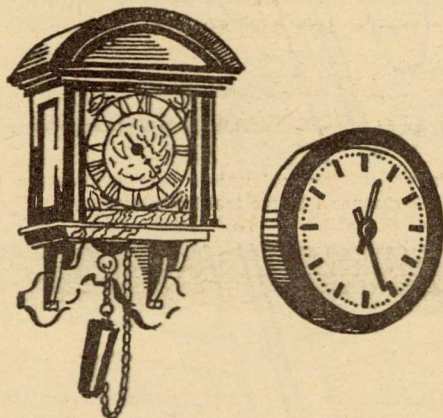

1947

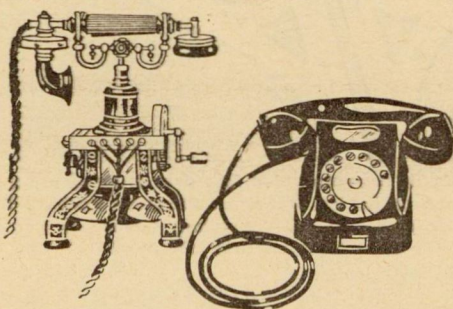
I begyndelsen lignede en petroleumsovn alt andet end en petroleumsovn. Først i den allerseneste model har den gode formgivning fået et ord indført.

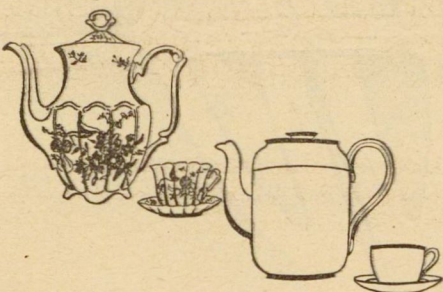
Bag alle mulige krummelurer søgte bordlampen i gamle dage at dølge sit praktiske formål.

Væguret var fra begyndelsen åbent, så blev alt skjult, senere kunne man klare sig med en mindre kasse, og nu har man kun urskiven.

Telefonapparatet er et eksempel på, hvordan man samtidig med den tekniske forbedring har søgt at give apparatet et fornuftigere ydre. Til venstre KTAS's første og til højre det nyeste bordapparat.

Det er begrænset, hvad der kan laves om på en kaffekande og en kaffekop. Men formen kan afklares ved at fjerne snirklerne.

TINGENE SKIFTER FORM

Alle materielle ting har form, også dem, man ringeagtende kalder formløse. Med dette udtryk „formløse“ forstår vi blot, at disse ting ikke opfylder de krav til formen, man mener at kunne stille.

Hvad er det for krav, man i dag stiller?

★ Tingen må åbent „stå ved“ det formål, den skal tjene — og dette gælder, hvad enten der er tale om et askebæger eller et kraftvarmeværk.

★ Man skal kunne se, efter hvilken metode den pågældende ting er fremstillet.

★ Og man skal kunne se, hvilket materiale, den er fremstillet af.

Den plasticmasse, en moderne dametaske er fremstillet af, bør altså ikke i kraft af særlige fremstillingsmetoder se ud som en slags skildpadde. Imitationer er det værste, de moderne idealistiske formgivere kender. Derfor skal et kraftvarmeværk ligne et kraftvarmeværk og et posthus et posthus — og ikke, som Østerbros postkontor i København, et palæ. Og derfor er der mange formgivere, som uden ringeste ironi vil hævde, at gryderne og skålene i køkkenerne i særdeles mange hjem er langt smukkere end de krukker og vaser, der er stillet op i stuerne. Køkkentøjet er som regel ærligt og ligetil i form og materiale, medens de så-

kaldte prydenstande tit er en slem omgang forlorenhed.

Men hvad er kønt — og hvad er ikke kønt? Det kan jo ikke nægtes, at formgiverens påstand om, at en ting er smuk, når den opfylder sit formål og lader os se, hvordan det sker, har lidt af en trossætnings karakter. Skønhedens problem er større og ulige mere sindrigt, end mange formgivere har forstået.

Som en stor engelsk arkitekt engang sagde det, består bygningskunst ikke i at forskønne bygninger, men i at bygge dem smukt. Denne udtalelse vender sig afgjort mod al påklistring af den ene eller anden art — alt dette, de gode formgivere har gjort og stadig gør et uvurderligt arbejde for at komme til livs —, men holder blikket åbent for det skønne som sådant. Forståelsen og oplevelse af skønheden som en værdi i sig selv er en ikke uvæsentlig del af den menneskelige åndskultur.

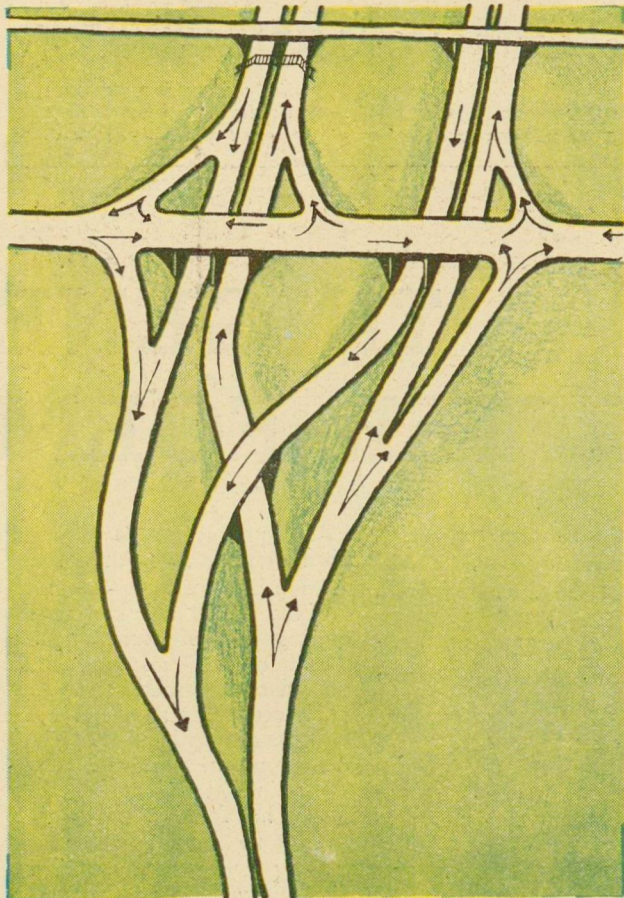
Tingene skifter stadig form. Nogle gange på grund af den tekniske udvikling, andre gange på grund af en ny tids nye opfattelse af, hvad der er skønt. Men der er stadig brug for rationelt arbejdende formgivere til at holde os alt det værste fra livet, som vi bare sløvt tror er kønt, fordi det var sådan, man lavede det, dengang far og mor var unge mennesker.

MODERNE TRAFIK GÅR NYE VEJE

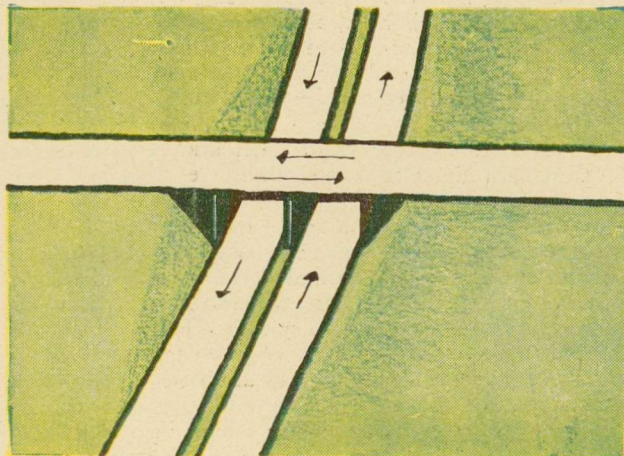
Hørsholmvejen — Nordeuropas mest moderne motorvej — er nu åbnet, og fra alle steder i Danmark, hvor man påtænker at anlægge nye veje eller udvide gamle, kan tek-

MOD KØBENHAVN MOD LYNGBY

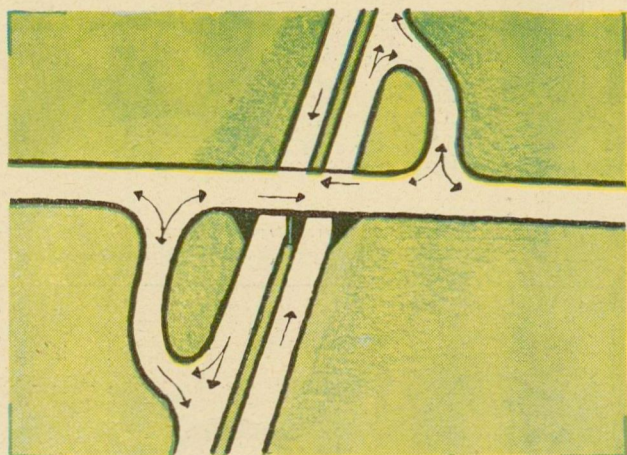
MOD HØRSHOLM

Hørsholmvejens begyndelse udenfor Lyngby. Trafikken til og fra København benytter de to kørebaner øverst til venstre, medens Lyngby-trafikken kører ad banerne til højre. Læg mærke til den store dæmning, som Lyngby-bilerne skal over for at komme ned på motorvejen.

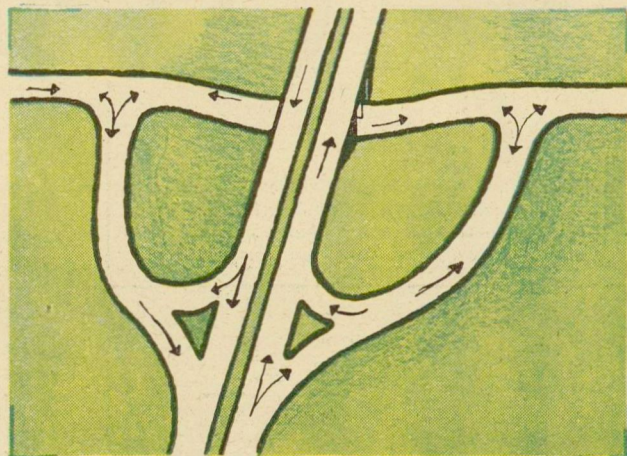

En tværvej uden direkte forbindelse med motorvejen føres over på denne måde, idet motorvejens to kørebaner simpelthen er skåret ned i terrænet og tværvejen lagt op på en bro.

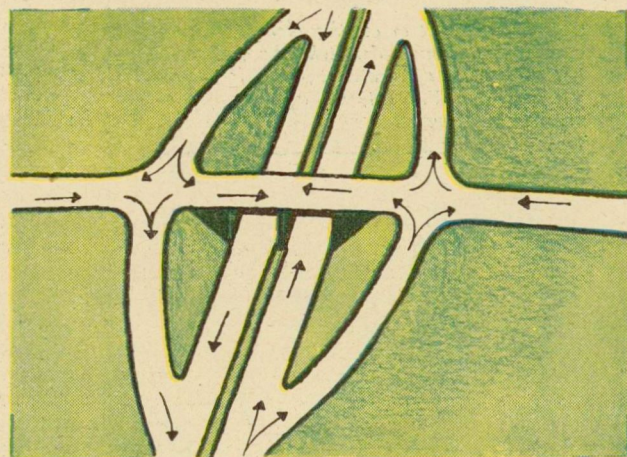
nikerne hente nyttig inspiration og erfaring fra Hørsholmvejen, som netop er bygget med den hurtige og sikre afvikling af storbyens voksende periferi-trafik for øje. Vore illustrationer viser, hvorledes man har løst det vanskelige spørgsmål om skærende og tilstødende vejforbindelser til den nye motorvej.

Nu har tværvejen fået forbindelse med motorvejen med til- og frakørsels-ramper i begge trafikretninger.

I dette tilfælde er motorvejen ført over tværvejen, og man har to ramper til til- og frakørsel. Rampens udmundning på motorvejen er delt med en græsrabat, således at der ikke kommer uorden i »geledderne«, når bilerne skal ind på eller ud fra motorvejen.

Her er tværvejen på broen af så stor trafikal betydning, at man vil undgå at have trafikken til at krydse tværvejen mere end allerhøjest nødvendigt. De dobbelte ramper på begge sider af motorvejen sikrer en hurtig afvikling af trafikken, som her kan forlade motorvejen med ret stor fart.

KVINDERNE skal tie...

Med denne fortolkning af Paulus' ord tager mange stilling til kvindelige præster. Hvad har apostelen ment med sine ord om kvinderne? Herom og om de argumenter, som iøvrigt føres i marken mod kvindelige præster, skriver valgmenighedspræst Siliam Bjerre

— Selvfølgelig bør kvinder ikke kunne blive præster! Sådan lyder det tit i diskussioner, og på et spørgsmål om *hvorfor*, får man til svar, at Biblens ord ikke efterlader tvivl om spørgsmålet om kvindelige præster. Hvis kirkens sti skal være ren for den 1rseste fortolkningsteknik, bør noget andet standpunkt ikke foregøgles, hævdes det.

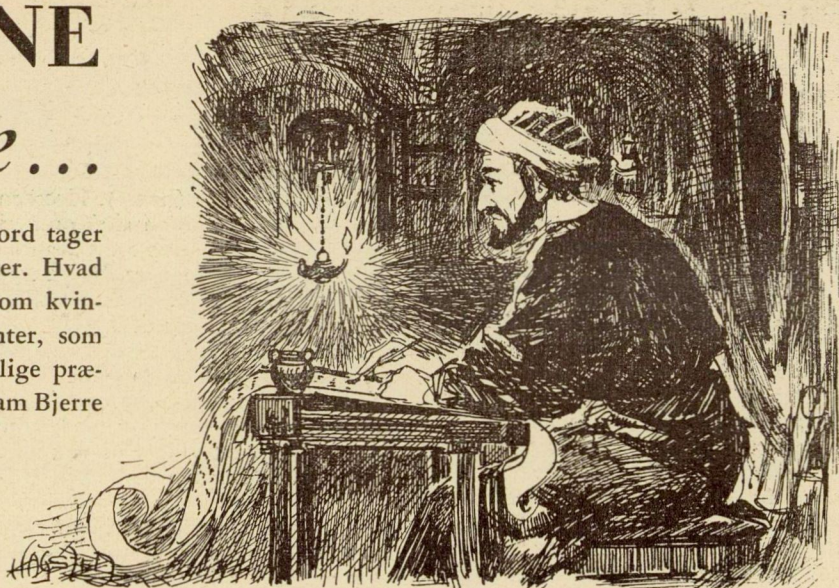
Hvordan forholder det sig da med Biblens ord? Lad det være sagt straks: Jesus har aldrig udtalt sig om kvindelige præster. Heller ikke apostelen Paulus. Det lå simpelthen helt uden for hans begrebsverden at tænke sig muligheden af en kvindelig præst.

Men den Paulus, som skrev: „Her er ikke jøde eller græker, her er ikke træl eller fri, her er ikke mand og kvinde,“ mon han ikke har forstået, at kristendommen ville betyde en kvindefrigørelse? Det, Paulus har sagt om kvindens stilling i forsamlinger, er så helt og afgjort tidsbestemt.

Brevet, hvori ordene findes om, at kvinderne skal tie, er skrevet til menigheden i Korinth. I datidens Grækenland måtte kvinder ikke deltage i offentlige forsamlinger. Det var imod sømmelighedens lov. Men kristendommen havde på dette område allerede brudt med ældgammel tradition. Kvinderne deltog. Ifølge en gammel vittighed skal man kunne dele kvinderne i to grupper: De, der altid snakker, og de, der ikke kan tie stille. Nu, det får være, som det være vil. Her i Korinth var der kvinder, som havde svært ved at tie. De trængte frem til talerne med spørgsmål. Det er dette, Paulus taler imod — og næppe noget andet.

Et andet sted i samme brev siger Paulus, at når kvinder taler — det må de jo altså allerede da have gjort — skal de gøre det med tildækket hoved. Det er også i samme brev, han siger, at det er en skam for en kvinde at klippe sit hår af. På disse områder er Paulus ingen autoritet for nutiden. Heller ikke når han taler om ægteskab som en nødvendighed, hvis man ikke kan være afholdende.

De lærde er i allerhøjeste grad

Ligesom i alle de belliges Menigheder, skulle eders Kvinder tie i Forsamlingerne, thi det tilstedes ikke dem at tale, men de skulle underordne sig alt, som Loven siger. Men ville de lære noget, saa lad dem spørge deres egne Mænd derhjemme, thi det er en Skam for en Kvinde at tale i en Menighedsforsamling.

AF PAULUS' FØRSTE BREV TIL KORINTERNE, 14. KAP.

uenige om, hvad Paulus egentlig har ment med sine udtalelser om, at kvinder skal tie. Så her at tale om skriftens klare ord må enten skyldes uvidenhed eller tilsnigelse.

Da vore biskopper i 1947 udtalte sig om deres syn på kvindelige præster, var der da heller ikke en af dem, der begrundede en modstand med henvisning til Paulus.

Hvad andet kan man da begrunde sin modstand med?

Et brud med traditioner

Som generalnævner vil vi bruge biskop *Fuglsang Damgaards* udtalelser: — Indførelsen af kvindelige præster vil betyde et brud på en årtusindgammel tradition, et brud med den hele kristenheds hidtidige praksis. Denne tradition er, stadig med biskoppens ord, rodfæstet i apostolisk skik og i Herrens eget eksempel ved aposteludsendelsen. Det tilkommer ikke en enkelt kirke egenmægtigt at bryde med traditionen.

Ordene synes vægtige. Men: Hele kirkens historie bærer vidnesbyrd om brud med traditioner. Her kan vi tænke på Luther — og på, at hver eneste gang, vi har sendt kvindelige missionærer ud, har vi brudt med Herrens eksempel ved aposteludsendelsen.

Hvor værdifulde traditioner end er, de har kun deres ret, så længe de ikke spærrer for livet. „Det er uberettiget at kræve den første menigheds livsformer bevarede, udviklingen stiller stedse nye krav,“ skriver professor, dr. theol. *Bang* og fortsætter: Man bør

derfor vogte sig for at henfalde til en pedantisk overtro på værdien af en ydre lighed med den første menigheds livsformer.

Biskop Rosendal skriver i en erklæring, der udsendes samtidig med *Fuglsang Damgaards*, at modstanden mod de kvindelige præster savner „enhver kristelig begrundelse, ja strider direkte mod noget fundamentalt i kristensynet.“

Forøvrigt havde kvinderne — efter hvad professor i teologi, *Regin Prenter*, har oplyst, en fremskudt stilling i den gamle kirkes dage, omend der ikke er apostolisk tradition for, at den, der leder menighedens nadver, er en kvinde. Et brud med denne tradition var herhjemme sket længe før, kvinder blev officielt anerkendt som præster. *Maren Sørensen*, Vadsbøl, virkede i mange år som præst — ordineret af *Niels Dael*. Ordinationen havde biskopperne stiltiende anerkendt. Ligeså havde biskopperne langt om længe givet fængselspræst *Ruth Vermehren* lov til at forvalte sakramenterne. Hun var altså præst, blot uden ordination og præstenavn.

Forøvrigt er Danmark ikke det første land med kvindelige præster, og sammenholder vi alt dette med de kvindelige missionærers gerning på missionsmarken, er det svært at se, at kvindelige præster er et brud. Der synes langt mere at være tale om en udvikling.

Da loven om kvindelige præster var til behandling i rigsdagen, kom der en protestadresse underskrevet af ikke

mindre end 514 præster (en trediedel af Danmark præster!). De skrev: — Vi må betegne præstevielsen af en kvinde som en skismatisk handling og må benægte dens gyldighed... Ved udtrykket skismatisk forstås kirkehistorisk intet mindre end en spaltning af en kirkeafdeling som følge af dybe uoverensstemmelser på livsvigtige områder inden for selve læren. Præsternes henvendelse til rigsdagen udtalte videre: I vore øjne har både den, der meddeler, og den, der modtager en sådan ordination, sat sig uden for det folkekirkelige fællesskab.

Det er i sandhed store ord — og, hvis de var sande, meget alvorlige. Det er nu otte år siden, tre kvinder blev ordineret som præster. Og hvad er der sket? Er det folkekirkelige fællesskab gået i stykker? Aldeles ikke. Der fandt ingen spaltning sted. „Skismatisk“ var for stærkt et ord at bruge — som mange af de andre ord, der dengang blev brugt. De fem hundrede protesterende præster truede med at gå ud af den danske folkekirke, hvis kvinder kom ind. De blev alle — og en af dem er endda blevet biskop inden for den samme folkekirke.

Samarbejdet og fællesskabet

Økumeniske hensyn — bestræbelsen på samarbejde og fællesskab mellem de forskellige kirkesamfund — er også anført som modstandsgrund. Kvindelige præster skulle vanskeliggøre det økumeniske arbejde. Der synes ikke at være en rimelig grund for en sådan antagelse. Og om så var: Enhed og samarbejde udadtil skal ikke købes på bekostning af livet indadtil. „Økumeni må ikke spærre vejen for den berigelse af kirkens gerning, som udnyttelse af kvindens anlæg og evner i mange tilfælde vil betegne,“ har biskop Rosendal udtalt.

Besyderligt nok, har „kvindemodstanderne“ også anført forskellen mellem mand og kvinde som et argument. Den forskel, som man ellers altid er villig til at betegne som en rigdom, skulle altså her være et minus. Vi skal her lade ligge „småtterier“ som: Den rædselsfulde mulighed, at en kvindelig præst i gravid tilstand skulle stå for Herrens alter — eller andet af den art, som er udtryk for mangel på saglige argumenter. Biskop Baun, som formentlig her i landet bliver den sidste biskop, der får mulighed for at lægge en kvindelig præst hindringer i vejen, har selv udtalt, at kvinder er særdeles velegnet i menighedsarbejdet. Det er den samme biskop, som af kristelige og samvittighedsgrunde ikke kunne gå med til at ordinere en kvinde.

Det er ordinationen, som er blevet hindringen. En kvindes ret til at tale er jo forlængst anerkendt. En kvinde må døbe (hjemmedåb), ja hun må også udlevere nadveren. De kvindelige missionærer gør begge dele. En kvinde må også godt være uordineret hjælpe-

præst. Altså er ordinationen den egentlige hindring.

Ordination og kollats

Hvad er en ordination for noget?

Ordination er kristelig set menighedens velsignelse over og forbon for menighedens tjener (præst). Hverken mere eller mindre. Men altså også så meget. Og når en biskop ordinerer menighedens medhjælper, er det på menighedens vegne. Det er som menighedens tjener, han gør det.

Derudover er ordinationen kun til for, at der kan være orden i vore folkekirker. Gennem ordination overdrager menigheden den rettelig kaldede sine samfundsfunktioner. Lad os dog ikke glemme, at ordination ikke er indstiftet af Herren selv.

For en ordens skyld må vi også have med, hvad kollats er. Det er såmænd

ikke mere end en anbefalingsskrivelse fra stiftets biskop. Den er ganske vist en nødvendighed for indsættelse. Men enhver mandlig udnævnt præst får den uden vrøvl. Den er i realiteten uden betydning, når den da ikke ligefrem skal anvendes til at holde kvindelige præster ude — en tid.

Mange andre grunde end de nævnte er anført mod de kvindelige præster. De fleste af disse grunde er følelsesmæssige og ikke saglige. I realiteten kan modstanden imod kvindelige præster ikke sagligt begrundes. Det er patriarkatets sidste skanse, man forsvarer.

Nu har vi kvindelige præster. Og der er store opgaver, der venter på dem. Vort kirkeliv og menighedsliv trænger til al den gode hjælp, den kan få. Hjertelivet trænger til mæle i mange danske sogne.

★ ★ ★ ★

Stort opsving i tyske brugsforeningers salg af æg, fjerkræ og ost fra Danmark

På utrolig kort tid er den tyske fællesforening GEG — før og efter krigen fuldstændig lammet af nazi-følgelse, krigsskader og organisationsopløsning — blevet en af de største aftagere af danske landbrugsprodukter. Den, der har størst ære af denne afsætningsfremgang er chefen for GEGs landbrugsafdeling, *Waldemar Krogh*, selv af dansk afstamning. Under et besøg i København i forbindelse med nye forretningsaftaler med Nordisk Andels Export (stiftet for et årstid siden som en søsterorganisation til Nordisk Andels Forbund) oplyser han overfor *Samvirke*, at alene af fjerkræ af dansk oprindelse har GEG kunnet ti-doble sine indkøb i 1955 i sammenligning med 1954.

I fjor købte vi ca. tre hundrede tons, hvilket udgør mellem 15 og 20 pct. af GEGs samlede forbrug af høns. Dette forbrug viser en stadig stigende tendens, men Danmark må være på sin post for at være konkurrencedygtig overfor andre lande, særlig Holland. At konkurrencen er hård fra Holland også på andre områder, fremgår f. eks. af GEGs osteinførsel.

På dette område var der i vor import fra Danmark i 1955 en stigning på ca. 15 pct. Af vor samlede importmængde på 5000 tons var 970 tons dansk, men desværre kunne den danske andel ikke forøges mere på grund af de høje priser på dansk ost i sammenligning med de hollandske.

Både importen af ost og fjerkræ er for størstedelen fremmidlet gennem Nordisk Andels Export, og vi håber, at dette andelssamarbejde kan udvikles betydeligt fremover i tiden. Vi betrag-

ter allerede NAE som en forpost for GEG.

Den største fremgang i GEGs indførsel af landbrugsvarer fra Danmark falder dog på æggene. I 1953 importeredes 75 mill. stk., heraf 5 mill. danske. Året efter udgjorde den danske andel 20 mill. stk. af 200 mill., og 1955 steg leverancen fra Danmark til 90 mill. stk. af 300 mill. ialt.

GEGs omsætning af danske æg udgjorde ca. 11 pct. af hele den danske ægekspport til Vesttyskland og mere end 5 pct. af den totale danske ægekspport.

Desværre har forholdene ikke tilfaldt GEG at importere ret mange æg fra danske andelsforetagender, siger hr. Krogh, fordi DAÆs salgsskematik åbenbart ikke rigtig harmonerer med den praksis, vi ønsker at følge. Vi beklager det meget, da vi selv finder det naturligt, at samarbejdet mellem de respektive landes andelsforetagender, mellem producent og forbruger, får lejlighed til at udfolde sig i størst muligt omfang.

Når den danske andel i vor ægindførsel er atten-doblet i løbet af to år, er der grund til at sige, at den under visse forudsætninger kunne blive endnu større. En hindring er, at ægkvaliteterne i de varme sommermåneder har været så dårlige, at det over stærk indflydelse på mulighederne for afsætning af danske æg i disse måneder. Det må undgås, at vi får vaskede æg, som lettere fordærves end de uvaskede. Der må også findes en vej til at undgå, at producenter og eksportører spekulerer i æg. Vi som importører mener, at kun gennem en effektiv kvalitetsbetaling kan danske æg genvinde deres ry på det tyske marked.

HVOR BJERGENE SEJLER

er en film, der betagende fastholder en række smukke indtryk fra Grønland. Filmen skyldes den fremragende instruktør Bjarne Henning Jensen, og blandt dens billeder har vi udvalgt de her gengivne, der fortæller om grønlændernes hverdag.

FREDERIKKA står ved vinduet og ser ud efter far, der har været på jagt. Har han sæl med hjem? Frederikkas mor (nedenfor) er ramt af tuberkulose, sygdommen, der har været Grønlands svøbe, men nu heldigvis er i tilbagegang, takket være bl. a. forbedrede sygehus- og sanatorieforhold og folkeundersøgelserne. Avisbilleder smykker væggene, sovebriksens underlag består som regel af sæl- eller rendyrskind.

FANGERFAMILIEN står ved hundeslæden, alle dens medlemmer iført de varme bjørneskindebukser. For beboerne i Nordgrønland er hundeslæden uundværlig til transport af fangst og ikke mindst vand. Holsteinsborg er den sydligst beliggende by, der endnu har hunde. Når vandværket er færdigbygget, må hundene lade livet, sådan som det er gået hundene i andre byer.

I **ELVENE** er store fangstmuligheder, ikke mindst af laks. At der også kan gro blomster i Nordgrønland, fremgår af det stemningsfulde billede til venstre af forårets møde med vinteren i Jacobshavn isfjord.

OM TI AR vil det være næsten umuligt at møde en fanger, der som denne til venstre er beskæftiget med at udføre en model af en konebåd. Nye vaner vinder hurtigt frem, mange unge grønlændere i dag har aldrig set en konebåd

FANGEREN PETTER prøver sin fangstblære, og til venstre ses han i kajak med sæl på skudhold. Flere og flere kajaker forsvinder, der har ligefrem været forslag fremme om at give unge grønlændere undervisning i kajakroning.

De vil føle Dem godt tilpas i

SLIDMAND

Syet med
tre-nålssømme

Brystlomme med
plads til blyant,
tobak m. m.

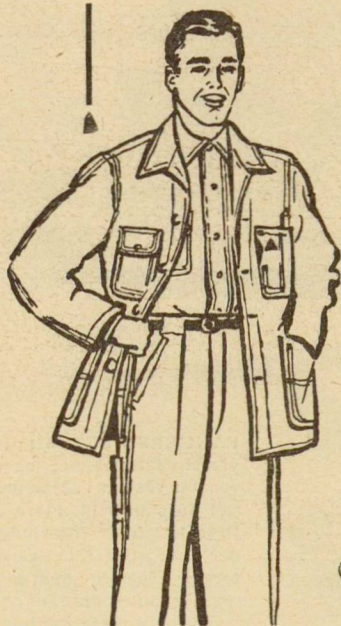
Rummelige
sidelommer med
dobbel bund

Alle lommer og
hjørner forstærket
med Slidmand-
trensler

Bæltekanaler

Rummelig
baglomme med
dobbel bund

Skrålommer,
tommestok-lomme

Slidmand er arbejdstøj i topklassen
— velsyet, behageligt og fantastisk
slidstærkt.

Alt Slidmand arbejdstøj er forsynet
med udførlig kvalitetsdeklaration,
der angiver stoffets sammensæt-
ning, vaskeægthed, appretur m. m.

Slidmand er sanforbehandlet og
derfor garanteret krympefrit.

Jakke og benklæder,
blånistret, pr. stk. ... **29,85**

ET FDB PRODUKT

Forbrugerne må lære at se på 5-ørerne

Andelsdagen på Vallekilde Højskole forleden havde samlet 600 tilhørere, som — gennem et interessant foredrag af førstedirektør *Ebbe Groes* — fik op-
ridset hovedlinierne i landets øjeblik-
kelige økonomiske situation.

Direktør Groes fastslog, at 1955 blev et bedre år end ventet. Eksporten er steget, og vore landbrugsvarer bliver bedre betalt i udlandet. Skibsfartens indtjening er væsentligt bedret — og alt i alt kan det siges, at regeringens foranstaltninger til formindskelse af forbruget har virket efter hensigten.

I en omtale af brugsforeningsbevægelsens fremtidsudsigter sagde direktør Groes:

—I en tid, hvor meget nyt kommer frem, må vi — hvis vi skal nå større resultater — sætte ind på at bevare det bedste af det gamle i brugsforeningsbevægelsens program: konkurrence, ingen prisaftaler, størst mulig frihed til handelen og støtte til forbrugerne i deres frie valg af varer. Og samtidig må vi gå ind for det nye: forenkle vareudvalget og standardisere produktionen. Forbrugerne må være prisbevidste, og hvis brugsforeningsmedlemmerne i højere grad bliver deres medejerskab til brugsforeningerne og FDB bevidst, så vil det også betyde øget slagkraft for FDB.

Andelsdagens anden taler var forstander *J. Th. Arnfred*, Askov, som beskæftigede sig med andelsbevægelsens fundament, samfølelsen, hæderligheden og horisonten.

Fremover må dette fundament være i orden, hvis vi ikke en dag midt i glæden over de store tal skal opdage, at bygningen slår revner, udtalte forstander Arnfred bl. a.

Samfølelse betyder, at man kan se, at andre kommer een ved. Samfølelsen er simpelthen en forudsætning for andelstankens idé. Hæderligheden kan synes at være noget ganske naturligt, men det behøver den ikke være til evige tider. Et af dens vigtigste bud: at den enkelte ikke må berige sig på andres bekostning, er et princip-anliggende for andelsbevægelsen. Uden anerkendelsen af hæderligheden som noget fundamentalt, brister andelsbevægelsen.

Med horisont forstås vidsyn, evne hos medlemmerne til at se tingene i et større sammenhæng, ikke ud fra en personlig øjeblikkelig interesse. Den enkelte må have udsyn nok til at lade letkøbte gevinster fare for sammenholdets skyld — og derigennem også for ens egen skyld.

Tilbage til hjemmet

ALT forandrer sig i vore dage i et tempo, som mange har svært ved at følge med i. Ikke mindst har hjemmenes og familiernes vilkår forandret sig i de sidste par generationer. Hvis der eksisterede et museum, hvis opgave var at vise den udvikling, som har fundet sted i hjemmenes ydre og indre struktur blot siden århundredskiftet, ville de fleste besøgende blive slået med forbløffelse. En ting er sikkert: Der ville blive større tilløb til på denne måde at få lejlighed til at kigge ind ad „egne vinnever“, end museer ellers kan regne med.

DET er karakteristisk for tiden omkring industrialismens gennembrud, at man dengang byggede og udstyrede huse og husholdningen med en grundighed, som skulle tingene vare evigt. Dette hørte sammen med den tids stabilitet i familielivet. Slægtled kom og gik, men hjemmets rammer blev stort set de samme, i hvert fald gav forandringer sig langsomt til kende. Hjemmets bestandighed var symbol på slægtens anseelse.

I vore dage rives indmaden i et hus ud på to dage, og dets indre er ukendeligt, når moderniseringen er afsluttet. Ganske vist bygger man endnu den dag i dag — under indflydelse af de offentlige byggevedtægters krav —, som skulle husene vare i hundreder af år. Det er et spørgsmål, om al den omhu ikke må betragtes som en misforståelse. Længe inden huset er udtjent, er det forældet.

Men denne grundighed i byggeriet er vel nok det eneste bestående levn fra en patriarkalsk tid. Familiehjem-

mene i gammeldags forstand har udspillet deres rolle. Et nutidigt hjem varer som regel så længe som et ægteskab, d. v. s. fra bryllup til død. Men selv indenfor denne periode er det sjældent, at det ikke undergår væsentlige forandringer. Og i hvert fald kan man gå ud fra, at børnene vil bo helt anderledes end forældrene.

DE seneste års største revolutioner er foregået i køkkenet. Fliser på væggene og stålvaske er halvvejs et overstået stadium. Nu er det røre-, snitte-, skrælle-, hakke- o. s. v.-maskinernes tid. Vaskemaskinerne er efterhånden så „stuerene“, at de kan stå i køkkenet, og klatvasken klares med venstre hånd, mens risengrøden røres med højre. „Det tunge“ tager andelsvaskeriet sig af. Hvad skal man så med vaskehuset, årsagen til mange fordums fejder mellem husmødrene indbyrdes.

Men ikke alene redskaberne — nej, køkkenet i sig selv, dets plan, dets opbygning, stiller helt nye opgaver. Blad blot nogle sider frem i dette nummer af *Samvirke*, og man vil få et indtryk af, hvad det i dag vil sige at „samle på køkken“ på samme måde som hidtil „på sølvtoj“: een ting ad gangen. Uden oprivende forhandlinger med håndværkere og efterfølgende ubehageligheder under opsætningen af nyt inventar går man nu ind i en brugsforening og udbeder sig det hjørne af et vidunderkøkken, som man mest er forelsket i, og supplerer det — efterhånden som midlerne tillader — nyanskaffelser — med alle andre raffinerede hjørner og mellemstykker, til „husmoderens værksted“

er tip-top som en samlefabrik.

SPØRG ikke, hvad hun så skal få tiden til at gå med, når der ikke mere er noget at bukke sig efter, og maskinerne snurrer omkring hende.

Sandt nok! — hendes hele livsførelse er på mange måder blevet stærkt forenklet. Tænk f. eks. på, hvor mange opgaver, der er gået ud af landhusmoderens repertoire blot på et par generationer.

Men dengang var en landhusholdning en i sig selv hvilende verden, stabil i sin patriarkalske selvtilstrækkelighed, omfattende et tyendehold, som var både større i tal og mindre fordringsfuldt og mere stavsbundet end nu om dage. Der var flere ting at gøre, men mere tilvandt sikkerhed overfor, *hvordan* det skulle gøres (sammenlign håndmalkning og malkemaskiner) og flere hænder til at gøre det.

Hjælpen i huset er nutildags af mindre omfang, men også af en anden art end tidligere. Uanset om der er tale om tjenestefolk eller hjemmевærende børn er familieordningen mere *individuelt* betonet, end dengang, alt indordnet sig under „den styrende hånd“. Til gengæld er meget, takket være tekniken, blevet nemmere, men det kræver også, at man skal vide mere om tingene.

KORT sagt: en moderne husmoder skal være både psykolog og administrator samt lidt af en tekniker, og de færdigheder skal hun have tid til at tilegne sig ved kursus (aften-skoler), demonstrationer, radioforedrag etc. Hun har altså ikke fået mindre at be-

stille, men noget *andet* — og hvad hun får ud af dette andet, bestemmer på en helt anden måde end tidligere, om hun er *dygtig*.

Man er kun dygtig, hvis man kan træffe det valg blandt de utallige tilbud og muligheder, som — tilpasset ens egen situation og indstilling — giver det største udbytte for de mindste ofre. Derfor bør brugsforeningerne være eet med hendes formål, og hun eet med brugsforeningernes, fordi disse efter deres natur søger de samme interesser opfyldt.

I byerne er det navnlig de udearbejdende kvinders interesser, som rationaliseringen af husholdningsarbejdet skal tjene. Her skal slet ikke diskuteres spørgsmålet om, i hvilket omfang husmødrene bør vælge hjem for erhverv, men blot noteres, at gevinsten ved udearbejdet i hvert fald ikke bliver større ved at spare på alle de ting, der gør arbejdet lettere. Thi en sur og syg og træt husmoder er dyrere, rent bogstaveligt talt, end en veloplagt. På den anden side bør disse udearbejdende kvinder til gengæld lære at bruge deres køkkener rigtigt.

Her er et problemkompleks, som især byernes brugsforeninger bør lægge sig efter at studere nøjere.

LAD os vende tilbage til familielivet og hjemmet i bredere almindelighed. Endnu hurtigere end hjemmet forandres levevaner og dermed hjemmets atmosfære. Fjernsynet kan f. eks. i løbet af de næste år vende fuldstændig op og ned på de hjemlige begreber.

Men når så pludselige omskiftelser er mulige i vor tidsalder — vi ved slet ikke endnu, hvad atomtekniken kan bringe — er det klart, at det moderne hjem, modsat gamle dages traditionsbundne, skal indrette sig på bevægelighed. Alt for indgroede vaner kan ikke blot vise sig ubekvemme at tilfredsstille, men ligefrem kostbare at kæle for. Forandringen kan være lige omkring hjørnet.

Hvad er der ikke sket belyningsmæssigt? Opvarmningen! Hvor længe vil det

vare, inden kakkellovnen er en museumsgenstand, i alt fald i sin nuværende koksædende kapacitet? De tunge møbler må vige for lette og praktiske, de svære draperede gardiner for lyse og lette dekorationskompositioner af tapeter, rene farveflader og enkle stofophængninger.

Hvad bliver det næste? Nylon- og plastic-tiden er først lige begyndt. Vent og se, hvilke reformer i hjemmenes indretning disse stoffer vil blive årsag til.

SELVE familielivet er underkastet omskiftelser.

Der var en tid, da meget tydede på, at hjemmet ville blive et sted, hvor hinanden uvedkommende familiemedlemmer mødtes for at spise eller måske bare for at sove. Hjemmets verden gjorde man sig mere og mere uafhængig af for hver dag bedre at kunne nyde de oplevelser, bl. a. dans og adspredelser, som tidligere var fest, fordi de var *undtagelserne* i tilværel-

sen, men som nu blev berøvet festivitets'en, netop fordi de var hverdagskost. Det hele blev jævnt kedsommeligt.

Radioen trak mange tilbage til stuerne, fjernsynet vil gøre det i endnu højere grad. Et andet tidens tegn er den stærke udvikling af elektriske hobbymaskiner, en moderne variant af gamle dages selvforsyning.

Gør det selv-bevægelsen er svaret på de almindelige reparationsarbejders uforholdsmæssige kostbarhed og vanskeligheden ved at træffe pålidelige aftaler med håndværkere. Men i samme øjeblik, man selv borer hullet i flisen til den hjemmelavede håndklædeholder, har hjemmet vundet et trumfstick.

Hele det hjemliv, som nu synes at tage form, er blot meget mere demokratisk end det gamle patriarkalske, som mere var bundet sammen af pligter og traditioner og respekt for husets herre end af fri vilje.

ALt dette vedkommer brugsforeningsbevægelsen, fordi dens opgaver er beslægtet med og bestemmes af de skiftende tendenser, familielivet er underkastet, både i det ydre og det indre. Kunne dette tages op til nøjere undersøgelse og vurdering, ville meget være vundet for vor bevægelse. Desværre vil det nok være for stor en opgave at gøre i gang med — en markedsanalyse, som nærmer sig sociologisk forskning. Men meget vil være vundet, hvis brugsforeningerne ikke blot bestræbte sig på at pynte på hjemmets økonomiske resultater ved lave priser og gode varer, men også søgte at øve en vis økonomisk vejledning. Krig mod kreditvæsenet er en af vejene. Pris- og kvalitetsmærkning er en anden. Utlejningsservice er en tredje. Hvis man kan hjælpe hjemmet, når der skal være fest, eller man kan stille redskaber til rådighed for den, der vil reparere selv — natur-

ligvis mod rimelig leje og garanti — så er det både en økonomisk håndsrækning og en tribut til hjemmet som begreb.

Omvendt må man vente af hjemmene — in casu husmødrene —, at de ikke render brugsforeningernes dør forbi for den første den bedste flotte butik, der i øjeblikket tager det samme for varerne og giver lige så meget i bonus som brugsforeningerne i dividende. Større er taknemmeligheden ikke for, hvad brugsforeningerne har gjort i dette land for at tvinge prisniveauet ned, end at mange er parat til at svigte dem for en kortfristet fordel. Måske på et tidspunkt, hvor der er allermest brug for samling omkring bevægelsen til gennemførelse af nye store fremstød.

Det hører også med til at kaldes en god husmor, at man kan tænke i større baner end tilfældighedernes afløbskanal.

Et skud for boven

Det må virke som lidt af en reprimande til de brugsforeninger, som endnu ikke har besluttet sig til at stille garanti for brugsforeningsbevægelsens nye kapitalkilde, Brugsforeningernes Garantifond, at købmandsorganisationerne i den allersidste tid har taget det afgørende skridt til at virkeliggøre en ganske tilsvarende plan — med stærke kræfter indenfor engroshandel og industri som bagmænd. På samme tid, som Brugsforeningernes Garantifond står overfor at skulle bevilge sine første lån, meddeles det, at Købmændenes Finansierings-Institut, som har de samme opgaver overfor købmændene, som BG overfor brugsforeningerne, begynder sin virksomhed med en kautionsværdi på 8 mill. kr., tilvejebragt ved et samarbejde mellem De samvirkende Købmandsforeningers forskellige afdelinger og en kreds af købmandsleverandører. Hvorfra instituttet henter sit økonomiske rygstød, får man en idé om fra sammensætningen af ledelsen, der foruden organisationsfolkene Svend Gade og Knud Aagaard fra De samvirkende Købmandsforeninger

rummer yderligere 6 kendte navne, som i kraft af bestyrelses- og direktørposter repræsenterer bl. a. en række chokoladevirksomheder, vin- og konserverfabrikker, eddikebryggerier og mel- og gryn møller. Et klart bevis på, at man også i producent- og leverandørledet har indset det bydende nødvendige i at hævde konkurrencedygtigheden i det tredje og vigtigste led — detailledet.

8 MILL. KR. er mange penge, men de 2,5 mill. kr., som Brugsforeningernes Garantifond inden længe ventes at være oppe på, er mere, når man tænker på, at alene 13.000 købmænd står tilsluttet købmandsforeningerne mod et samlet antal brugsforeninger på cirka 2000. Hidtil har cirka 160 brugsforeninger tegnet sig for tilsammen næsten trekvart mill. kr., hvilket sammen med bidragene fra FDB og De samvirkende Brugsforeninger giver et samlet garantibeløb nær de 2,5 mill. kr. Og disse 2,5 mill. kr. kan blive til endnu langt mere, når alle 2000 brugsforeninger slår følge ved at tegne garantier — husk nemlig, at tilslutning ikke betyder kontant indbetaling af penge, men netop kun en „usynlig“ håndsrækning i form af garanti for

beløb på 1000 kr., 2000 kr., eller hvad foreningen nu mener at kunne forsvare. Ved at samle alle disse „usynlige“ håndsrækninger i en pulje opnås derefter den fulde udnyttelse af de spredte og ubrugte likviditetsreserver, der hver for sig rundt om i foreningerne ikke gør megen nytte. Er det ikke et mål værd at kæmpe for?

SELV om en forening slet ikke selv tænker på at søge lån, bør den naturligvis lige fuldt deltage i garanti-tegningen, ikke alene fordi det er smukt at hjælpe andre, men også fordi den derved gavner sig selv. Hvordan kan f. eks. en vestjysk brugsforening gavne sig selv ved at være med til at garantere for et lån til en brugsforening på Bornholm? Jo, det går nemt: Større omsætning i den bornholmske forening fører alt andet lige til større omsætning i FDB. Større omsætning i FDB giver i sin tur større, samlede indkøb og bedre udnyttelse af fabrikkerne, og det kommer tilbage som en gevinst for den vestjyske brugsforening.

Det mærkes vist ikke meget? Nej. Men *summen* mærkes — den sum af forbedringer, der skabes, når alle følger den vestjyske forenings eksempel — den sum af fremstød, der ser dagens lys, når alle foreninger i hele landet rækker hverandre hænderne gennem garantifonden.

I GREVENS KØLVAND

Når man i nogen tid har vandret ad Marseilles berømte hovedgade og set sig mæt på overdådigheden bag de strålende butiksvinduer og det myldrende liv omkring de store strøg-restauranter, når man har spist den berømte fiskesuppe på en af de små fortovskafeer, så er det naturligt at søge ned mod den gamle havneplads.

Sådan stod jeg for nylig på havnepladsen og vegeterede. Vejret var strålende. Middagssolen kastede et formildende lys over det hele. Nogle gamle søfolk var beskæftigede med at spille Petanque, det sydfranske kuglespil.

Stor opstandelse og voldsom larm fra nogle både, der lå fortojet ved kajen, gjorde mig nysgerrig. Det så ud til, at to kaptajner var gerådet i et voldsomt skænderi. De temperamentsfulde sydlændinge fægtede vildt med arme, hujede og gestikulerede.

De stod hver på sit skib, begge mindre passerbåde med solsejl over dækket og baldakin over landgangsbroen. Store skilte på land fortalte, at bådene gik i rutefart mellem kajen og den lille klippeø If et par kilometer ude i Middelhavet — greven af Monte Christos berømte fængsel.

Skænderiet, der på et vist tidspunkt truede med at gå over til håndgribeligheder, havde trukket en del andre nysgerrige til.

MED eet hørte meningsudvekslingen op, tilsyneladende uden påviselig grund, og de to søfolk henvendte sig nu til det fremmødte publikum, idet de hver for sig satte al deres energi ind på at overtale folk til at komme om bord på deres båd. Med rivende tungefærdighed skyllede det ned over den undrende skare på fransk såvel som på engelsk med lovprisninger af klippeøer i almindelighed og If i særdeleshed. Napoleonstiden og dens betydning for Marseille blev genopfrisket, og det blev gentagne gange pointeret, at en rundrejse med netop denne båd, der på alle afgørende punkter

havde fortrin frem for naboens, kun ville koste hundrede francs pro persona.

Flere af tilhørerskaren lod sig straks lokke om bord, og selv syntes jeg, at en lille tur på søen ville gøre godt. Med en billet til hundrede francs i hånden tog jeg plads under solsejlet. Mine medpassagerer var hvidløgssduftende franskmænd fra egnen, udenlandske turister med fotografiapparat og unge forelskede med hinanden.

EN af turisterne spurgte på engelsk, hvornår vi skulle sejle. Skipperen så på sit ur, slog forfærdet hænderne sammen og svarede, at det ville ikke vare mange sekunder. Så tog han en trompet og gik ud på kajen. En hæs

fanfare gjaldede ud over den gamle havn, hvorefter han med høj røst kundgjorde, at nu måtte man melde sig straks, hvis man ville med til If, den historiske ø med den gamle fæstning, i hvis fangeceller „Manden med Jernmasken“ og andre politiske forbrydere var blevet holdt i lænker, og hvor greven af Monte Christo var blevet pint i sit mørke hul i fjorten år, indtil han reddede sig ud i abbed Farias ligesæk. Lænker — kulsorte fæstningsrum — uhygge — kun hundrede francs pro persona...

Ustandselig så han på sit ur, rendte fortvivlet frem og tilbage over landgangsbroen. Efter et kvarters forløb havde han kapret yderligere fire-fem kunder.

PLUDELIG stak han i rend over kajgaden og tiltalte et par amerikanske soldater, som fredeligt kom gående på det andet fortov. Han standse dem, slog ud med armene og pegede over mod båden. Så trak han dem i ærmet, slog sig for brystet og tog sig til hovedet. Det var tydeligt at se, at de var helt uden chancer i den ulige kamp. Snart efter kom han trækkende med dem over til sit skib, hvor de sløve

Omviseren kunne illudere som en tidligere fange.

lod sig føre om bord. Sejrstolt flædede han næsten deres pung op af lommen og halede to hundrede-francs sedler frem, hvorefter han anbragte dem på bænken hos os andre.

Flere og flere af passagererne begyndte nu at blive utålmodige. Om vi da ikke snart skulle af sted. De havde virkelig ikke tid til at tilbringe hele dagen her. Kaptajnen var på randen af gråd, mens han bedyrede, at nu skete det, lige i dette øjeblik.

Og så kom da den rasende slutspurt. Jorden var mindst ved at forgå. Med øredøvende larmen blev der åbnet for alle basuner, så ingen kunne være i tvivl om, at dette måtte være sidste chance før dommedag. Hver enkelt forbipasserende fik en personlig indtrængende henvendelse. Som en Noah foran sin ark var han vidtfavnende og hans hjælpsomhed uden grænser. Børn, cykler og høns, alt ville han tage sig af, hvis man kom om bord nu. Nu, nu, råbte han beroligende, mens han vinkede smilende op til os, NU.

AKKURAT som passagerernes tålmodighed var ved at passere bristepunktet, sprang han ned på kajen og fingerede voldsomt ved fortøjningspælen. I det samme kom hans krigskammerat, naboskipperen, ned til ham. De stak hovederne sammen og hviskede til hinanden, mens de tog et vue over deres to skibe, som om de optalte det samlede passagertal.

Derefter fløj han op på dækket og forklarede med tusinde undskyldninger og grædefærdig stemme, at det netop var konstateret, at båden havde fået maskinskade. Det skulle dog ikke gå ud over hans trofaste passagerer, som han høfligst anmodede om at gå over på nabobåden. Billetten ville naturligvis have fuld gyldighed, og båden afgik straks. Samtidig lod naboskipperen fløjte til afgang og skruen snurre.

Endelig — efter cirka en times forløb — gled vi ud af havnen. Et forfriskende pust af havluft slog os i møde og bortvejrede megen sammentrængt irritation. Foran os lå den lille klippeø. Søen var ikke helt rolig; bølgerne gnistrede i solen, mens de ustandselig slog op mod øens sider.

VI lagde til ved en lille skrøbelig landgangsbro og begyndte vandringen opad. Fra borgmurens skydeskår fik vi et fuldent panoramabillede af Marseille, som den lå dér badet i middagssolens kraftige stråler.

Det var en brat overgang fra dette skarpe lys at komme ind i fæstningens indre. Men denne kontrast var ikke det eneste, der nødvendiggjorde, at vi i forvejen prøvede passagerer måtte sunde os lidt. Ved indgangen fik vi at vide, at den billet, vi havde købt i Marseille, gjaldt for sejlturen. Hvis

vi ville se det, vi kom for at se, måtte vi pænt betale påny.

Stik imod Alexandre Dumas' beskrivelse var grevens og abbedens fangehuller anbragt i umiddelbar forlængelse af hinanden. Der var to huller i væggen mellem dem. Eet ved gulvet, der skulle gøre det muligt for fangerne at besøge hinanden. Et andet hul højere oppe var anbragt så bekvemt, at belysningen af de to celler kunne klares af — een petroleumslampe.

OMVISEREN i fængselsafdelingen var en ældre, skægget herre med furede og hærgede træk. Hans dystre ansigt ville kunne få ham til at illudere som en tidligere fange, mens han stod og berettede om fortidens rædsler. Men måske skyldtes de sørgmodige ansigtsudtryk snarere, at han nu for Gud ved hvilken gang skulle aflevere sin sædvanlige lektie.

Veltrænet som han var, blev han hurtigt færdig. På mindre end tres sekunder havde han gjort rede for Greven af Monte Christos lidelseshistorie inklusive påvisning af grevens og abbedens celler. Som afslutning pegede han op mod fængslets øverste etage og lod os forstå, at deroppe var der

mere at se. Selv havde han øjensynlig ikke lyst til at gå med. Derefter stillede han sig på et sted, vi alle nødvendigvis måtte passere for at kunne komme videre; på hans taknemmeligt ærbødige minespil kunne man forstå, at han ville sætte pris på en lille påskønnelse i form af god, gangbar mønt.

DA vi atter kom ned til landgangsstedet, var båden borte. Men vor ven skipperen havde ikke svigtet os. Han havde sørget for, at der ved broen var stationeret en af hans folk til at fortælle os, at der snart ville komme en ny båd, som kunne bringe os tilbage.

Det skete også. Der skulle blot betales påny. Hvorfor? Jo, det var jo en anden båd, hvis ejer naturligvis ikke kunne leve af at sejle os til Marseille for den førstes billetter. Det gik nu op for os, at de forskellige badejere har for skik at afsætte tiden for et besøg på If så knapt, at de fleste ikke kan nå tilbage til båden i tide.

På vejen tilbage til Marseille mødte vi vor skipper. Han var på vej ud med et nyt hold. Han så veltilfreds ud over sin denne gang fuldt lastede båd, mens han triumferende vinkede over til os.

* * * *

ET FREMSTØD MED FREMTID I

Hvordan skal vi dog få lagt noget til side? Muligheden for at få en halvtredser eller en hundrekroneseddel skilt ud fra det løbende forbrug bare engang imellem kan for det meste straks kasseres, men også „håndørerne“, kronestykkerne, dalerne og femmerne kan med lidt fornuft efterhånden stables sammen til en pæn opsparing.

Ganske vist gider kun de færreste gå i bank eller sparekasse med den klat småpenge, de kan afse fra tid til anden — og sparegrisen derhjemme på chattrillet giver ingen renter. Men hvad nu, hvis brugsforeningen, hvortil indkøbskulturen jo hyppigt fører os, optrådte som sparegris?

Rentebærende sparegris er netop, hvad Esbjerg og Omegns Brugsforening er blevet gennem sin nye sparemærkeordning. I alle EOBs afdelinger kan medlemmerne købe sparemærker à 1 kr. og opklæbe dem i sparehæfter med plads til hundrede i hver.

Forrentningen af sparemærkerne sker efter et yderst simpelt princip: Når de har stået i hæftet et halvt år, stiger de 4 pct. i værdi — de 100 kr. forvandles altså til 104 kr.

Mærkerne modtages som betaling for alle varer i EOB, heriblandt både møbler, radioer, gultvæpper og knal-

lerter, også en udenlandsrejse med Samvirke danner sparemærkerne betaling for.

Som en ekstra gevinst giver brugsforeningen dividende på alle købte sparemærker — de 100 kr. vokser med andre ord til 107 kr., hvis brugsforeningen giver 3 pct. dividende.

Sparemærkernes alder og dermed deres ret til forrentning fremgår af deres farve. Værdistigningen på 4 pct. sker en gang for alle efter et halvt års forløb — herefter løber der ikke flere renter på, uanset hvor gamle mærkerne bliver, inden de bruges. Der er ikke tale om en rente på 4 pct. halvårlig, som meddelt i *Uddelerbladet* og *Kooperativ Information*. I januar kvartal sælges f. eks. blå mærker, som opskrives med 4 pct. efter 1. juli 1956. Sat på spidsen er der altså mulighed for, at 100 kr. i sparemærker i løbet af blot tre måneder bliver til 104 kr. (eller inklusive dividende på 3 pct. 107 kr.).

Mon ikke et længe skjult behov hos medlemmerne hermed opfyldes? Og mon ikke ideen kan finde frugtbar jordbund i andre brugsforeninger? Ved at spare op gennem brugsforeningen bliver medlemmerne samtidig i stand til direkte at tilføre deres virksomhed ny arbejdskapital — en fordel, der ligesom alle andre forbedringer i bevægelsen vender tilbage til dem selv.

MANGE BÆKKE SMÅ ... Det er al ære værd, når man på arbejdspladserne selv tager initiativet til at hjælpe gamle kolleger med et lille tilskud til aldersrenten og en lille fest til at live op i ensformigheden. En sådan opgave har lager- og pakhusarbejderne ved FDBs københavnske afdeling løst ved at yde et bidrag på ti øre om ugen, således at de hvert år kan byde deres „gamle“ — sidste gang ti deltagere — på en julefest suppleret med en pengegave til hver af dem. Eksemplet burde danne skole andre steder i landet.

RIDDER AF DANNEBROG. Formanden for FDBs bestyrelse, direktør *M. Refsgaard Thøgersen*, er fornylig blevet tildelt ridderkorset af Dannebrogordenen.

40 ÅR SOM FORMAND. Gdr. *Peter Petersen*, Bolteskov ved Ringe, har 1. februar været formand for Gestelev Brugsforening i 40 år. Stærkt interesseret i brugsforeningsbevægelsens arbejde har Peter Petersen desuden været formand for Brugsforeningernes Arbejdsgiverforenings kredsudvalg i 12. kreds siden starten af BA.

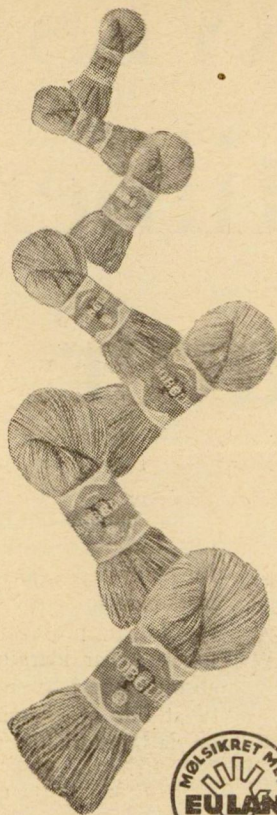
SLØRET SKAL NU LØFTES for det væv af konkurrencebegrænsende aftaler, der gennemfiltrer handelen med optikvarer i Danmark. Monopoltilsynet har længe haft et godt øje til aftalesystemet inden for denne branche, og stødet til den endelige beslutning om at se branchen efter i sømmene er kommet, efter at nogle private optikere har klaget over konkurrenceindgreb i form af leveringsbegrænsninger.

NÆRMERE OPLYSNINGS-SAMARBEJDE. De jyske husmandsforeningers oplysningsudvalg og FDBs oplysningsudvalg vil nu træde i nærmere samarbejde ved lokale arrangementer.

DET BRITISK-NORDISKE ANDELSKURSUS, som hvert andet år afholdes henholdsvis i England og et af de nordiske lande, arrangeres i år på Andelsskolen fra 10.—16. juni. Der deltager 12 engelske andelsfolk, 15 fra Danmark og 5 fra de øvrige nordiske lande.

NKLs JUBILÆUMSFILM. Den norske fællesforening NKL har i år bestået i 50 år og markerer bl. a. jubilæet ved at udsende en jubilæumsfilm, der skal vise de mange arbejdsområder, man spænder over.

JUBILÆER. Afdelingschef *Albert Rasmussen*, isenkramafdelingen, København, fejrede 25 års jubilæum for sin ansættelse i FDB den 1. februar, og samme dag fejrede bogholder *M. Nielsen*, FDBs kolonialafdeling, Esbjerg, 40 års jubilæum. Afdelingschef *Knud Nielsen*, FDB magasinet, Skive, fejrer 25 års jubilæum den 16. februar.

Der er masser af garn i BRUGSEN

Vælg Deres strikkegarn f. eks. blandt de dejlige kvaliteter i PRINSESSEGARN, SWEATERGARN, EVA CREPE, BABYGARN eller de populære GOBELINGARNER:

GOBELIN O
GOBELIN M
GOBELIN P

Alle disse garner er garanteret mølsikret efter Bayer's EULAN metode, der sikrer garnet hele dets levetid trods vask og kemisk rensning.

Vælg strikkegarn i BRUGSEN

GOLDEN FOURFOIL

giver dem 40 skønne farver at vælge imellem, også de nye modifarver.

Intet egner sig bedre end GOLDEN FOURFOIL, hvis De vil strikke jumper, stola eller cardigan — og det, De strikker vil erindre Dem om at vælge GOLDEN FOURFOIL næste gang ...

- også et

HJERTEGARN

KONSERVES *eller*
frisk tilberedte
madvarer

Det er ganske fejlagtigt at tro, at et middagsmåltid, i det væsentlige sammensat af konserver, skal betragtes som et i kalorie- og vitaminmæssig henseende underlødigt måltid. Nutidens forfinede konserverindustri gør det muligt at fremstille madvarer, der ikke alene smager bedre, men som også er mere næringsholdige end de, der tilberedes i husmoderens køkken efter traditionelle metoder.

Spørgsmålet om næringsværdien i konserver i forhold til friskt tilberedte madvarer har for nylig været gjort til genstand for en vidtrækkende undersøgelse, bl. a. af ernæringsfysiologen, professor *Richard Ege*. Undersøgelsen har klart og tydeligt vist, at man absolut ikke løber nogen fare for at komme til at lide af vitaminmangel, fordi man nu og da tager tilflugt til konserverdåsen.

Den mistro, man fra tid til anden hører udtrykt i forbindelse med konserverede fødevarer, hviler på et helt forkert grundlag, idet man nemlig har sammenlignet mængden af næringsstof i et bestemt kvantum konserveres med samme kvantum af stoffet i ubehandlet tilstand.

Dette er en ganske misvisende fremgangsmåde, fordi visse næringsstoffer lader sig nedbryde ved kogning i vand. Sammenligningen må naturligvis foretages mellem den konserverede vare og varen, *efter* at den har gennemgået samme tilberedning i husmoderens gryder. Resultatet af sammenligningen bliver, at den moderne, industrielle konserver-fremstilling ikke angriber stofferne mere end husmoderens behandling af råvarerne. Og det er en kendsgerning, at det eventuelle tab af næringsværdi, som modsvarer køkkentilberedningen, sker *under* konserveringsprocessen. Når dåsen først er lukket, sker der ikke yderligere forringelser, og der skal være tale om meget langvarige opbevaringer, før man kan tale om øget tab af næringsstoffer.

De fleste af de stoffer, som er nødvendige for det menneskelige legeme, får vi uden vi-

dere gennem den daglige
ves-industrien behøver kun
om produkternes indhold a
gehvidestof, kalk, fosfat,
nerne A, B₁, B₂, C og D.

Grøntkonserver indeholder næringsstoffer med undtagelse, som man i øvrigt får gennem undersøgelser har påvist, at af B₁- og C-vitaminet, som konservering af grøntsager måske endog tværtimod mod den moderne selv tilbereder sig.

I konserveret svine­kød ca. fire femtedele af råproteinet og B₁-vitaminer, og i dåseært halvdelen af den mængde vitaminer som den færdige varen indeholdt. Disse to fødevarer er derfor i sig selv hvorimod genfindelsesproblemet er løst ved at kombinere grønne bønner og spinat svingende.

Det er givet, at konserv
get høj grad har sin inte
disse forhold. Sideløbende
tionen driver man et omfa
forskningsarbejde, ligesom
en stadig udbygning af fa
matisering, således at alle
bliver så hygiejniske som o

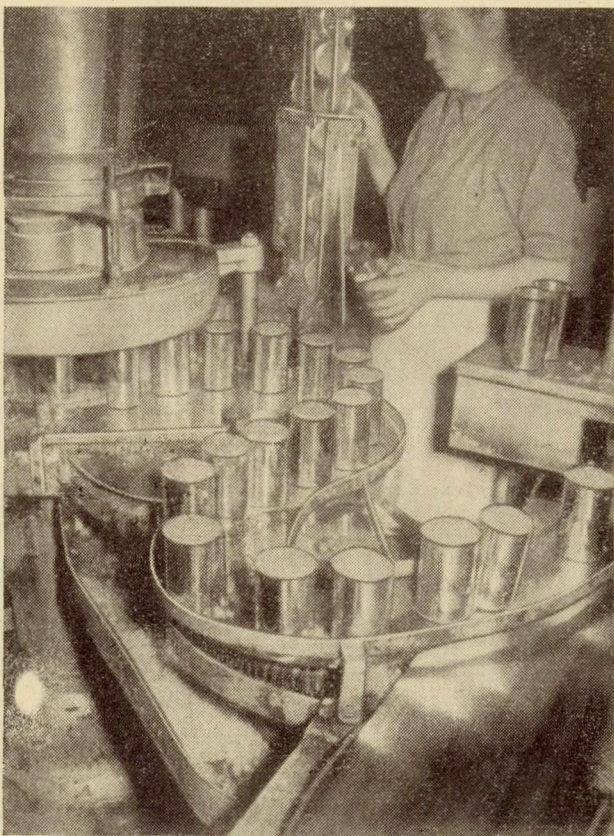
På tegningen til højre ses borg Konservesfabrik frem — en meget yndet spise, foreningerne i løbet af 195 end 430.000 dåser med hv

Ærterne høstes hos pr.
om i landet, og pr. bil o
de mange millioner planter
hvor de går i et stort tærsk
stængel og blade fra frug
og ærterne sorteres fra. Så
en grundig vask, og efter
relse og kvalitet er de kl
blanchering — en slags fe
terne kommer ud af blan
er de fuldstændig rene, o
lange transportbånd til h
en række damer sønder f
mede og misfarvede ærte

Ærterne går nu videre
ne, der sørger for, at hve
tige portion ærter. Låget
på, og så går ærterne ind i
kogeapparater, hvor sel
foregår, og hvor ærterne
barhed. Efter endt autokla
serne med etikette og er d

Dåserne, som særtænger fyldt med steriliseret mælk, er dig sterile, og det er en afgørende gældelse om at få varen ud af den. Dåsen er renere end et hvilket som helst andet, men så snart låget åbnes, bliver serveringen brudt, og indholdet er ikke længere holdbart ud over det næste par dage.

Således foregår konserveringen af grøntsager, men en virksomhed som en grøntfabrik beskæftiger sig med andre former for konservering af grønt. Vi vil blot at nævne nogle af dem. Principperne i konserveringen af grøntsager er følgende:

Konservering af ærter er en ret indviklet proces, som kræver et stort og kostbart maskineri. Farvetegningen til højre har blot til formål at give et forenklet billede af ærternes gang gennem de store maskiner. Fotografiet her viser den automatiske fyldemaskine, hvor uendelige rækker dåser fyldes op med ærter, før de sendes til lukkemaskinen, som svejser lågene på.

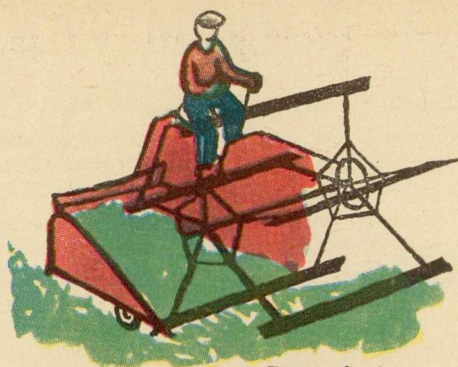
g. Konser-
centrere sig
r plus æg-
nt vitam-

de nævnte
D-vitami-
olylset, og
orringelse
sted under
er større,
d når hus-
sager.

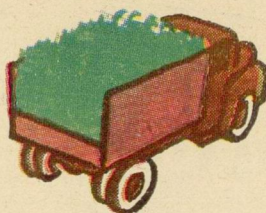
genfinde
ndhold af
r man ca.
miner, rå-
ret fast,
or f. eks.
ere meget

rien i me-
nvent på
gsproduk-
ontrol- og
bejder på
gens auto-
duktionen
let muligt.
des Svend-
dåseærter
en brugs-
ikke færre
s indhold.
rne rundt
ne sendes
fabrikken,
Her skilles
om åbnes,
år ærterne
ing i stør-
n såkaldte
g. Når ær-
maskinen,
der de på
ring, hvor
eldigt for-
pillet fra.
apparater-
r den rig-
automatisk
erne, store
erveringen
eres hold-
orsynes då-
ar til salg.
fuldstæn-
else, at det
n, så snart
le forhold
d eller tal-
et, er kon-
nu ikke
eldende.

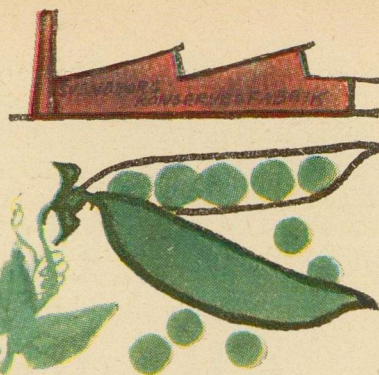
af ærter,
g Konser-
gis også
ulerodder,
ampignon,
est kendte.
tort set de

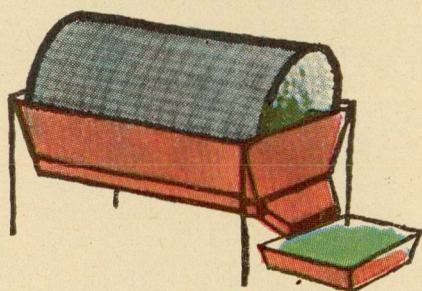
Ærterne høstes,

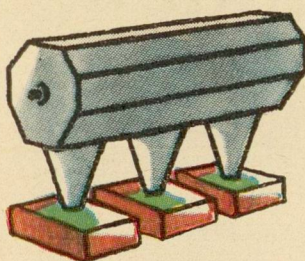
køres til Svendborg Konserverfabrik,

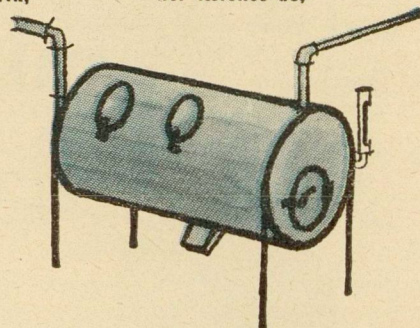
her tærskes de,

bliver vasket

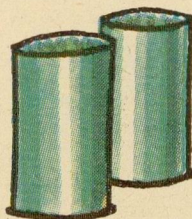
og sorteret på maskine.

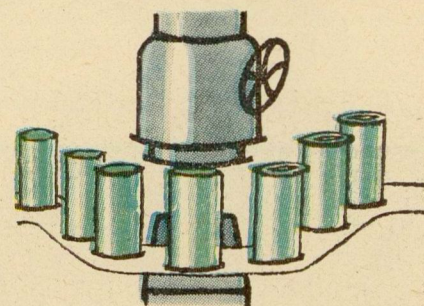
Efter en forkogning

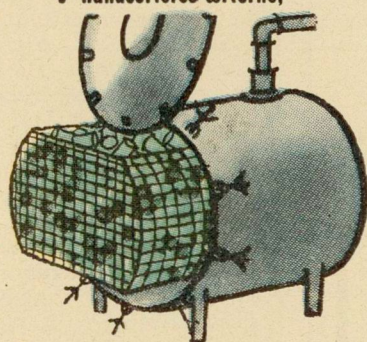
håndsorteres ærterne,

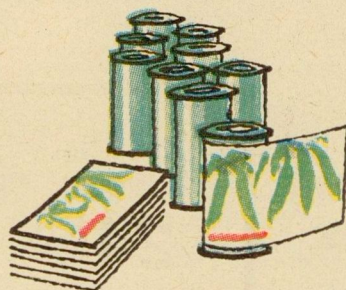
og nu fyldes de på dåse

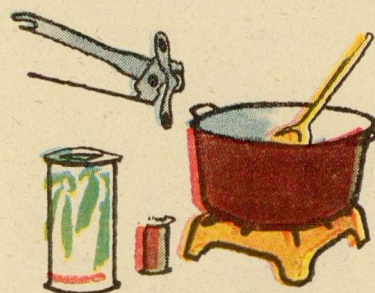
og lukkes automatisk.

Ærterne koges i store autoklaver.

Efter at etiketterne er påsat,

er ærterne klar til brug.

samme som for ærternes vedkommende, medens man tager andre fremgangsmåder i anvendelse, når det drejer sig om f. eks. blomster og kirsebær.

Man løber altså ikke den ringeste risiko — hverken ernæringsmæssigt eller bakteriologisk — ved at have en række konserverdåser stående i spisekammeret til brug i påkommende tilfælde. Konserver er nem, nærende og billig mad.

Her ses i forenklet form produktionen af dåseærter på Svendborg Konserverfabrik. Ærterne vandrer gennem de forskellige produktionstrin på transportbånd. Så snart låget er svejset på, og den sidste kogning er sket i autoklaven, har ærterne opnået deres langvarige holdbarhed. Når de opbevares tørt og køligt, er man sikker på, at det er et fuldkommen friskt produkt, man lukker dåsen op for.

Hvorfor er Slidmand skjorten så populær?

- ✱ Fordi den er lige velegnet til arbejde, fritid og sport.
- ✱ Fordi den er fremstillet af en kraftig, glat og merceriseret skjorte-garardine.
- ✱ Fordi den er slidstærk og bevarer sit smukke udseende.
- ✱ Fordi den er prima forarbejdet og har en glimrende pasform.
- ✱ Fordi den er sanforiseret og indanthrenfarvet.

Slidmand skjorten er forsynet med flipstivere, ægte stennøds-knapper og Slidmand-trenser ved lommerne.

Slidmand-skjorten er endvidere kvalitetsdeklareret, og der medfølger en række gode tips om vask og strygning.

Dessin 2702,
kitfarvet

2485

Slidmand

ET KVALITETSPRODUKT FRA

HVEM VANDT?

BØRNEJES JULEOPGAVE

Følgende modtager hver en legetøjs-præmie:

Jytte Stenholm, Spurvegården, Hvidovre, Valby. Lis Sellberg, Holkavej, Gudhjem. Ole Andersen, Høm. Sneslev. Else-Marie Caben, Nordby, Fanø. Lars Helleberg, Grøndalsvej 20, Kbh. F. Pelle Heine, Veronikavej 21, st., Vanløse. Karin Nielsen, Nordmarksvej 31, Nyborg. Annie Mandahl, Rødegård 7, 4. th., Kbh. S. Inge Jensen, Ferritslev, Fyn. Erling Overgård, Yderby, Sjællands Odde. Rigmor Nilsson, Marienlystvej 60, Nakskov. Carsten Rasmussen, Hamletsgade 19, 3. th., Kbh. N. Kirsten Klüver, c/o J. Bitsch, Bardenfletsgade 1, 1., Vejle. Kurt Pedersen, Worsåesvej 7, Kbh. V. Johan Storm Møller, Råsted, Bjerregrav. Rita Nielsen, Granhøjvej 15, Kgs. Lyngby. Poula Andersen, Viskum, Ørum, Sdr. jylland. Anne Grete Andersen, Parkvej 8, Ålborg. Frida Erni Lüth, Bjørnsonsvej 67, st., Valby, Kbh. Henry Nielsen, Kobbelvænget 37, 6. th., Brønshøj. Gunnar Kjær Nielsen, Darum, Bramminge. Torben Rasmussen, Tagensvej 257, 2., Kbh. NV. Elo Jensen, Sæbyvej 17, Tårs. Tage Bech, Egelund, Poulsker, Neksø. Karen Marie Agerbo Sørensen, Skårup, Arden.

JULEKRYDS

Følgende modtager hver en pakke med smagsprøver af varer fra FDBs fabrikker:

P. Jacobsen, Hou, Ulsted. Olga Dahl, Mou, Himmerland. Alice Nielsen, Søndergade 23, Aså. Ellen Margrethe Toft, Bjergby, Hjørring. Traktorfører Conrad Nielsen, Christiansdal, Nakskov. J. Petersen, Tingskrivervej 8, 2. th., Kbh. NV. Erik Andersen, Veksøvej 14, 3, Brønshøj, Kbh. Inge Nielsen, „Skovgaard“, Lellinge. Grethe Dyssov, Sdr. Boulevard 44, 2., Kbh. V. Fru H. Danielsen, Svinsbjerg, Loll. G. P. Ramussen, Ullerupgade 4, 2. tv., Kbh. V. Kirsten Dühring Nielsen, Frederikssundsvej 396, 2. tv., Brønshøj, Kbh. Ruth Larsen, c/o mekaniker Larsen, Sdr. Ørslev, Falster. Laura Hansen, St. Andst, Andst. Jens Chr. Madsen, Danmarksgade 53, Århus. Grete Trærup, Hammel præstegård, Hammel, Else Nørgaard, „Nørrelund“, Harken, Vrå. Tømrer Georg Pedersen, Grevinge. Erna Hartvig, Peter Bangsvej 212, 1, Kbh. F. Jens Nielsen, Kirkevej 5, Ry. Signe Høyer-Nielsen, Skrænten 43, 2. tv. Esbjerg. Poul Ipsen, „Baunehøj“, Rø, Bornholm. Gerda Frandsen, Sejlet, Horsens. Karen Madsen, Gimsing, Struer. Fru M. Sørensen, „Damhave“, Hoppeshuse.

GARMISCH-PARTENKIRCHEN er et vintersportseldorado i Sydtysklands bjerge på grænsen til Østrig. Hertil går Samvirkens vintersportsrejse, der starter fra København den 10. marts, og billedet herover giver et indtryk af de omgivelser, deltagerne vil kunne færdes i. Skiløiper findes i alle sværhedsgrader, og der er i øvrigt mulighed for udøvelse af enhver vintersport. Samvirkens rejse hertil blev beskrevet i julenummeret, og der er forlængst indgået det antal indmeldelser, som var forudsætningen for rejsens gennemførelse. Vi modtager stadig indmeldelser til rejsen, og interesserede kan fra Samvirkens kontor (Njalsgade 15, København S) få en beskrivelse af rejsens program. Indmeldelser modtages til og med udgangen af februar på Samvirkens kontor.

Konfirmandernes rejse i Påsken

Palmesøndag aften, den 25. marts, starter — som i de forudgående år — *Samvirkens* konfirmandrejse. Dens hovedkvarter ved Rivieraen er *Bellosguardo* i Bordighera, den italienske andelsbevægelses feriehjem, en ideel ramme for unges ferieophold på dette dejlige sted. Dagen går med udflugter og ture under dygtige, stedkendte føreres ledelse. Aftenerne tilbringes i kammeratligt samvær med underholdning.

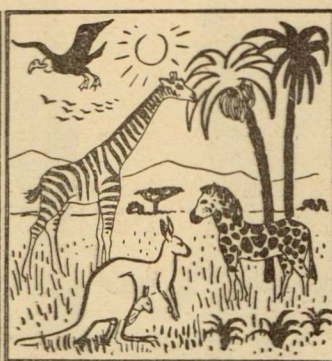
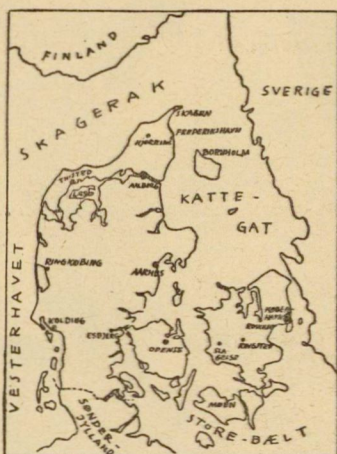
Julenummerets konkurrence om deltagelse i konfirmandrejsen blev vundet af **Knud Erik Christensen**, Tagensvej 207, København, der glæder sig til den store oplevelse.

Prisen for deltagelse i konfirmandrejserne er 415 kr. Denne pris dækker alle rejseudgifter, ikke alene togrejsen og opholdet ved Rivieraen, men også rundturene, forplejning under rejsen samt forsikring. Den unge deltagers bagage er forsikret, og deltageren selv er dækket i tilfælde af sygdom eller tilskadekomst under rejsen.

Der foreligger en instruktiv „folder“ om konfirmandrejserne, og denne kan fås direkte fra Samvirkens kontor, Njalsgade 15, København S, Telefon Central 4015, lokal 335. Indmeldelser til rejserne modtages samme sted, hvor også alle ønskede oplysninger om deltagelse i rejserne gives.

* * * * *

JULEN VARER LIGE
JULEGÅSEN RAPÆL
LEGALT VASKEBRÆT
EG LER ARTE A DI
NAG GÅS SATIN EL
VEIRLIGET N OL
VED A VIN ED PIP
AR ÅNDSVAG FORGÅ
R IR ÆKEL MASE S
EKS MOR ATLETIK
RØ NAP OD D TUE
BRYD UD AK DEL
LT T STILMAND
E PÅ GAVE INDKØB
NIER SLIDMAND N
GUNST DE N SI
ELNA ROERNE ARK
IEF EGNE RELIEF
KANTES D ENNA SD
O E ETERNIT U B
STENEDE OS REND
TER MANGE PENGE

Løsning på julens opgaver

Til venstre bringer vi løsningen på julens kryds-opgave. Herover ses de tre billeder, børnene skulle sætte rigtigt sammen. Der er fejl i billederne, hvilke skulle findes af dem, der deltog i lodtrækningen om konfirmandrejsen. På kortet er Bornholm og Læsø placeret forkert. Stedbetegnelsen for Møn, Sønderjylland, Finland og Storebælt, for Kolding og Esbjerg er placeret forkert. På det midterste billede: Gribben har svømmefødder, giraffen har zebraens streger, og zebraen har graffens pletter. Der vokser ikke bananer frit på Afrikas stepper, hvor kænguruen heller ikke lever. Tredje billede er en fri gengivelse af det berømte billede af Chr. II i Sønderborg slot. Men her er indsat varmeapparat, elektrisk lys, paraply, billede af Chr. X og vikingehjelm. Brillerne på vogterens næse hører heller ikke til — og kongen er jo Christian IV.

DINAR - DEN NYE KVALITETS SKOCREME

Nu har Brugsen den nye DINAR
luksussskocreme med lanolin.

DINAR er en dejlig *blød* creme,
der gør skoene strålende blanke
og er let at smøre på.

Forlang DINAR luksuscreme,
der bevarer skoenes farve
og forlænger deres levetid.

Fås i praktisk glasdåse og i farverne:
lysebrun, læderbrun, mørkebrun,
bordeaux, sort og hvid.

BRUGSEN

»Smørrebrøds- seddel« fra Brugsen

Selv om *Esbjerg-systemet*, der nu går sin sejrsgang fra FDB-afdeling til FDB-afdeling, først af alt sigter på at forbedre varefordelingen fra FDBs lagre ud til de omliggende brugsforeninger, er flere af dets grundprincipper så simple, at de også kan nyttiggøres i forholdet mellem den enkelte brugsforening og dens medlemskreds. Det er bl. a. sket i den for kun et årstid siden startede Hvolris Brugsforening under Randers-afdelingen. Herom fortæller foreningens uddeler J. Jensen i *Uddelerbladet*:

✧ Før cyklede en mand ud hver mandag kl. 8 og afhentede ordrer og kom først hjem kl. 18 eller senere efter en tur på 50—60 km. Tirsdag blev ordrerne ekspederet, og hele onsdagen gik med udkørsel af varerne. Når der til kommer, at der jo også skulle en mand med varevognen, vil man forstå, at det var alt for dyrt og besværligt. Vi måtte derfor finde på noget andet.

✧ Nu er man derfor begyndt at praktisere *Esbjerg-systemet*, ført ud i detalilledet: Skriftlige forudtrykte ordresedler (med samme funktion som en smørrebrødseddel på en restaurant), der bliver sendt ud til medlemmerne pr. post og returneres til brugsen i udfyldt stand. Og varerne i butikken er så vidt muligt anbragt i samme rækkefølge, som de står opført i på de fortrykte ordrer — altså nøjagtig det samme som i de FDB-afdelinger, hvor *Esbjerg-systemet* er gennemført. Det er hurtigt at ekspedere en sådan fortrykt ordre, som efter ekspeditionen udregnes, revideres og indføres i kontrabogen som „Varer iflg. nota“, hvorved arbejde spares.

De fortrykte ordrer har fremmet om sætningen på den måde, at medlemmerne ikke let glemmer noget, og i særdeleshed har „smørrebrødsedlerne“ forøget salget af FDBs egne produkter, idet det netop er dem, der står opført på den fortrykte ordreseddel.

★ ★ ★

RAMMERNE SPRÆNGTES fuldstændig, idet tilslutningen blev langt større end ventet til en demonstrationsaften, som brugsforeningerne i Nørresundby, Lindholm og Nr. Utrup havde arrangeret i Nørresundby i samarbejde med Arbejdernes Oplysningsforbund. Husmødrene, der til sidst måtte klemme sig ind i salen, fik at se, hvordan de populære minutsupper fra Svendborg tilberedes, og bagefter blev prøverne sat til livs. Samarbejdet mellem disse brugsforeninger og Arbejdernes Op-

FLUE- MENNESKER PÅ LILLEBÆLTSBROEN

30-40 malere og arbejdsmænd vil i de kommende fire år have deres daglige arbejde indtil 60 meter over havoverfladen — og der er kun eet trin ned...

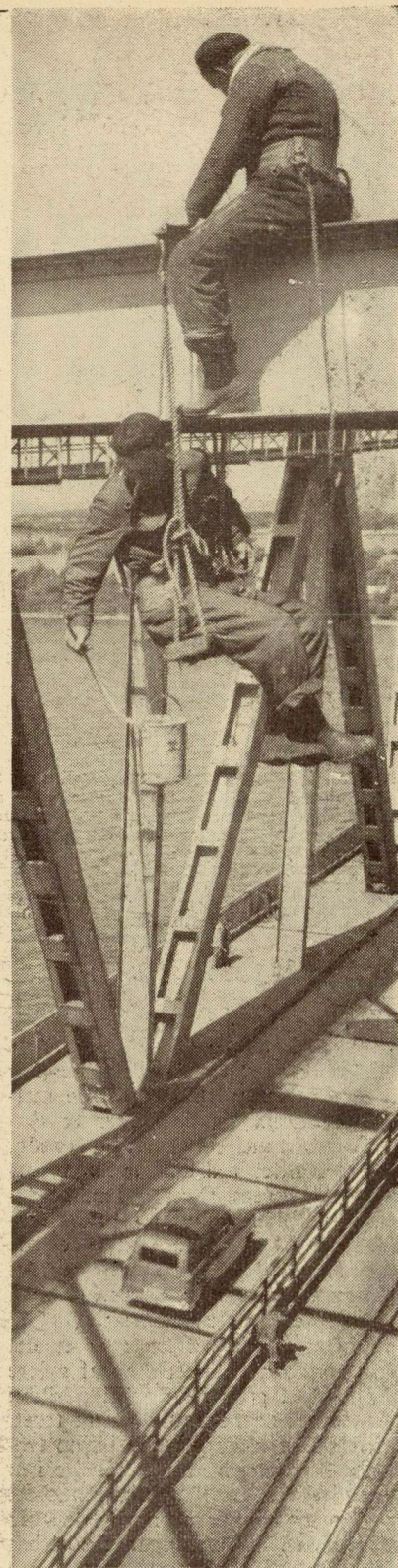
Lillebæltsbroen skal males, og det er et stykke arbejde af store dimensioner. Broens ståloverflade er ca. 140.000 kvadratmeter, og da ståltragterne skal have flere forskellige behandlinger, før den endelige aluminiums-bronce påsmøres, svarer det til, om de 40 mand skulle male markerne til et middelstort dansk landbrug.

Arbejdsforholdene er yderst besværlige og farlige, malerne skal have gode nerver. I lange kabler, taljer og „bådsmandsstole“ hejses de op og ned både udvendig og indvendig i den store brokonstruktion, og de må bevæge sig med yderste forsigtighed på de smalle løbebroer, når kørebanernes underside skal males. Malerholdet har i det hele taget Danmarks mest luftige arbejdsplads — til gengæld også den smukkeste udsigt.

Det kommer til at koste DSB omkring 1 million kroner at få broen malet, men det er kun småpenge i sammenligning med, hvad det ville koste at reparere brokonstruktionen, hvis den ikke var dækket med beskyttende maling.

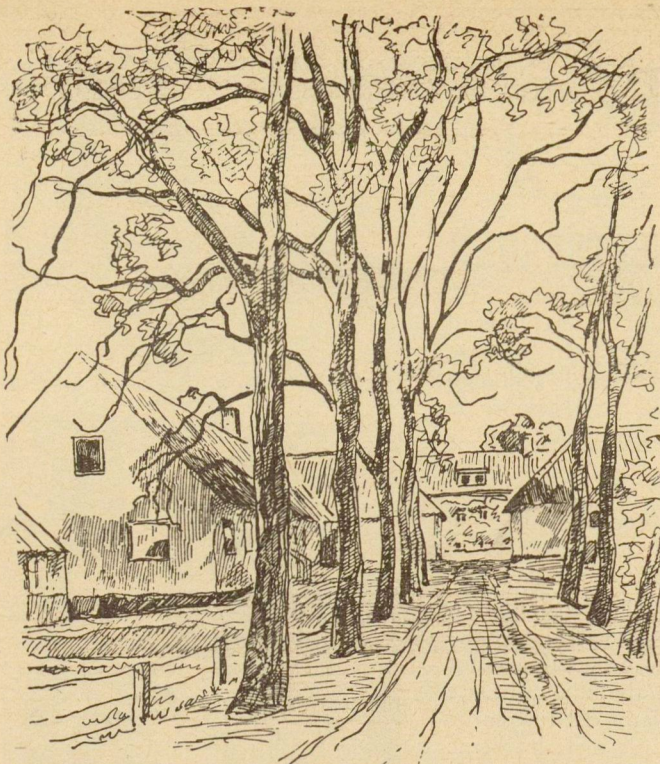
lysningstorbund har sat andre resultater, bl. a. et velbesøgt køberkursus, og i løbet af de kommende måneder vil der blive arrangeret en todages udstilling med forbrugsvarer, møbler og manufaktur fra FDB.

ENIGHED GØR STÆRK. Med et køb i brugsforeningerne på 200 kr. pr. ind-

bygger er *Esbjerg* bevis på, hvad der kan nås gennem sammenslutning af en bys brugsforeninger i een med flere udsalg — modsat udgør nemlig købet kun 38 kr. pr. indbygger i *Horsens*, hvor flere foreninger består selvstændigt side om side, og hvor sammensmeltning derfor er på tapetet.

De fire tegninger viser glimt af de fire forsøgsstationer, som den jubilerende DLF driver i samarbejde med FDB. Billederne er gengivet efter illustrationer i DLFs jubilæumsskrift. Herover indkørslen til Øtoftegård ved Tåstrup.

50 ÅR til landbrugets gavn

Et af de mest vellykkede eksempler på et direkte andels-samarbejde mellem producent og forbruger er den nøje kontakt mellem frøavl og frøsalg, som er knyttet ved den årelange forbindelse mellem Danske Landboforeningers Frøforsyning og FDBs frøafdeling. Af disse to parter fejrede DLF for få dage siden halvtreds års jubilæum under megen opmærksomhed fra hele det danske landbrug.

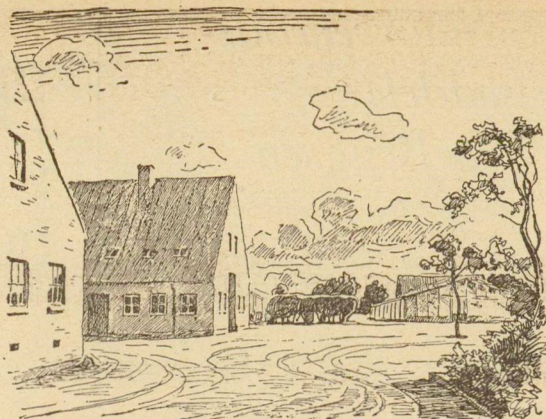
I løbet af de halvtreds år er det lykkedes dette andelsselskab af avlere ikke blot at erobre en solid position i fremavlen og behandlingen af frøet, men også at bidrage til at højne frøavlens kvalitet gennem deltagelse i et meget fortjenstfuldt forskningsarbejde.

„Øtoftegård“ er et navn, der har klang blandt de forsøgsgårde, som har båret dansk planteavl frem. Om driften af denne gård samt tre andre forsøgsgårde, Roskilde-gården, Toftø (havefrø) og St. Lundsgård ved Randers har DLF og FDB stået last og brast i en lang årrække. Mange skelsættende forsøgsresultater er fra disse forsøgsgårde gået ud til landbruget og har formået at præge det daglige arbejde samt indviklet på det økonomiske resultat for

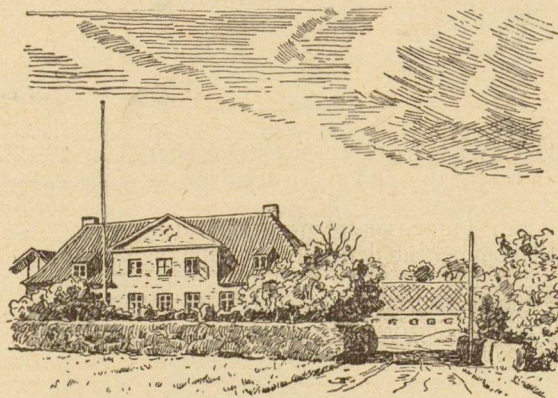
den enkelte landbruger.

Men derudover har FDBs frøafdeling aftaget så at sige alt frø af indenlandsk oprindelse fra DLF. I henhold til en særlig aftale, der sikrer DLFs næsten seks tusinde aktive avlere en god gennemsnitspris, vander frøet næsten automatisk fra DLF til salg gennem FDBs frøafdeling og brugsforeningerne — herunder også landbo- og husmandsforeningernes frøsalg — ud til ca. halvfems tusinde landmand over hele Danmark. Det er en omsætningsproces af format til uvurderlig gavn for landbruget.

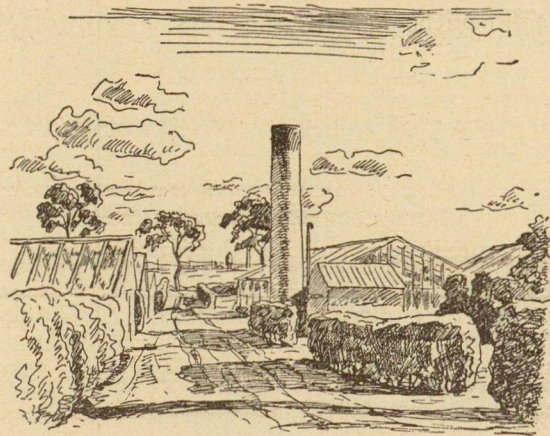
De samarbejdende parter har ikke alene varetaget frøavlernes afsætningsinteresser, men også sikret det køben-de landbrug gode, gennemkontrolle-rede frøsorter til rimelige priser. Foruden forsøgssamarbejdet med FDB har DLF også gennemført et betydningsfuldt forskningsarbejde med „De samvirkende sjællandske Landboforeninger“ og „Øernes Andelsselskab“.

Roskildegård.

St. Lundgård ved Randers.

Toftø - den anden forsøgsstation ved Tåstrup.

FIN MODTAGELSE AF „DEN KLOGE MAND“. Andels-Teatrets nye tourné med Paul Sarauws *Den kloge mand* har fået en særdeles fin modtagelse i presen. Stykket havde premiere i Frederikssund den 15. januar, og siden har *Den kloge mand* været vist ved en række forestillinger på Sjælland. Alle steder har aviserne været enstemmige i deres ros af stykkets muntre handling og letfattelige moral, og man spår *Den kloge mand* en lang levetid.

JUBILÆER. 75 år: Ørsted brugsf. 3. marts. 50 år: Jungshoved 12. februar. Brande 1. marts. Obbekjær 3. marts. Easter 6. marts og Skive 6. marts.

DE UNGE

må være huslige

I et søndagsmagasin skildrede en forfatterinde for nylig i en kvikt skrevet artikel den hær af husassistenter, hun havde haft i årenes løb. Artiklen

HUSMODEREN HAR ORDET

efterlod en besk smag i munden på mig. Jcg syntes nemlig, at den afslørede en selverhvervende kvinde som en meget dårlig husmoder. Hun selv, manden, barnet, hjemmet havde været afhængig af de vekslende husmedhjælperes kvalifikation.

Hvor meget hjem — i ordets bedste forstand — havde dette hjem været? Mon ikke husmoderen havde haft så mange bekymringer, at det var gået ud over hendes — og familiens — nerver? Mon det ikke kunne have betalt sig for hende, om hun i sin ungdom havde haft et år i huset eller lært husførelse på en eller anden måde?

De fleste får før eller siden et hjem. Og det er virkelig ikke uvæsentligt, hvordan arbejdet i hjemmet bliver gjort. Derfor har enhver ung brug for at få besked om ernæringslære og praktisk husførelse.

I ungdomsskolen er ernæringslære blevet et fag, som både drenge og piger har stor glæde af. Det er i denne forbindelse morsomt at konstatere, at man i ungdomsskolen rundt om i landet som en selvfølge har fællesklasse for piger og drenge i husholdning. Der, hvor fagene er valgfrie, har man set tre-fire drenge melde sig til husholdning, og både lærerinden og pigerne tager dette som en naturlig ting.

Kendskab til ernæringslære er ingen overflødig ting. Ved De, at man nu med nøjagtighed kan sige, at man får de

og de levnedsmidler? En husmoder vogter faktisk sin families sundhedstilstand. Får ægtemanden tilstrækkeligt med indmad, hvis han ofte lider af forkølelse? Han mangler måske

grønkål og æg — eller en ekstra dosis jernmikstur — hvis han er træt og uoplagt.

Ved tilrettelæggelse af en fornuftig husholdning har en husmoder en dominerende indflydelse på sin families sundhedstilstand. Og hun kan på samme måde forebygge mange sygdomme. Man kan skønne om husmoderens dygtighed, når man ser familiens sundhedstilstand.

Derfor lærer en fornuftig husmoder også sine børn om kostens betydning, og hun sørger for, at i hvert fald datteren kommer et år i huset eller på husholdningsskole — eller hvad de nu bedder, de steder, som dygtiggør de unge piger i hjemmets arbejde. En sådan uddannelse skal nok give udbytte senere hen i livet. MOR TIL TRE.

Sikkerhed
velvære...

... det betaler sig
at købe i

BRUGSEN

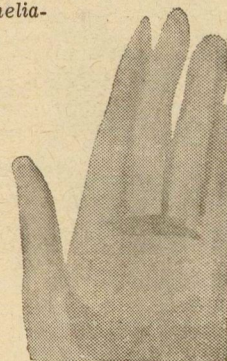
GACEL *

er let som dun og har en enestående stor absorberingsevne. Den er fremstillet af silkeblødt engelsk cellstof med omslag af fineste gaze. 10 stk. **2,40**

ANETTE *

er lidt mindre end Gacel, men er fremstillet af samme fine cellstof. Omslag af tricotslange. 10 stk. **1,80**

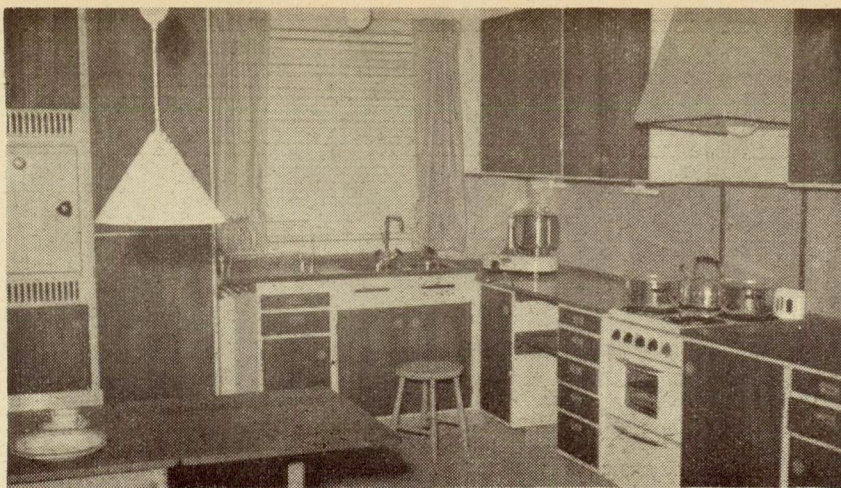
* et Camelia-produkt

Se indenfor i ØNSKE- KØKKENET

De fleste husmødre nærer sikkert en hemmelig drøm om at få køkkenet moderniseret. FDBs „Esto“-elementkøkken kan anskaffes stykke for stykke, og på den måde bliver moderniseringen overkommelig. FDB leverer sagkyndig bistand ved opstilling.

Her er det meste af „Esto“-køkkenet samlet. Elementerne står sådan, at ting, der vedrører opvask o. l., er samlet omkring vaskeelementet, og grydeskabene findes naturligvis ved siden af komfuret med den praktiske emhætte.

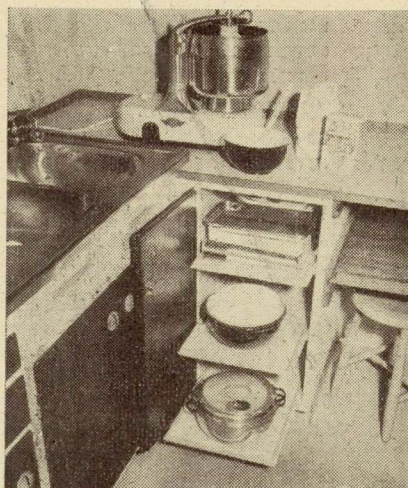
BRØDSKUFFER til rugbrød og franskbrød forhindrer udtørring. Brødmaskinen står på en letløbende udtræksplade.

UDTRÆKSPLADEN er af teaktræ. Bruges når madpakkerne smøres, er stilbar og passer til højden af køkkenstolen.

KOSTESKABET er særdeles rummeligt og indeholder rum og skuffer til sæbe, bonevoks o. a. stærkt lugtende ting.

BAGESKABET har udtrækshylder, så man let kan få fat på tingene. Hyl-derne kan fjernes helt og renses, noget der er vanskeligt i gammeldags skabe.

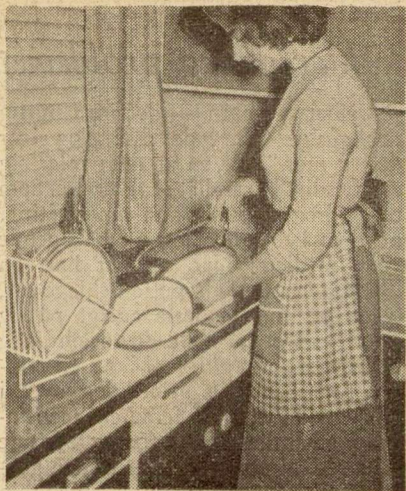

GRYDESKABET gør det let at holde orden på pander og låg. Kaffekande og mindre gryder har plads på udtræksbakkerne, så de er lette at få fat på.

GASKOMFURET har tre kogesteder og er udrustet med bageovn og varmeskuffe, i hvilken middagen kan holdes varm, hvis nogen glemmer spisetiden.

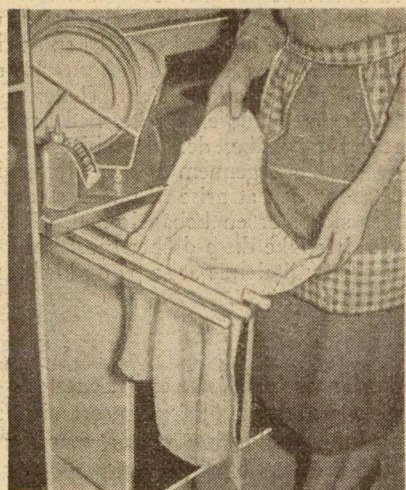

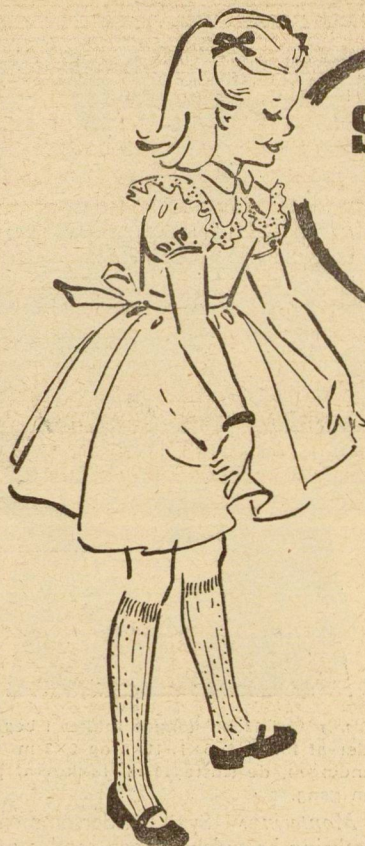
STALVASKEN har naturligvis koldt- og varmtvandshaner, der kan forsynes med en lille bruser, der gør opvasken let.

SKUFFERNE til bestik, grydeskeer o. l. har hulbund, som bevirker, at gaffer og knive hurtigt tørrer efter opvask.

TØRRESTATIV til viskestykker er placeret under bordet ved vasken og kan skubbes helt ind, når det ikke bruges.

Stafet junior

- alle tiders
børnestrømpe ...

Stafet Junior strømperne er fantastisk slidstærke.

Fremstillet af en særlig holdbar blanding af uld og perlon.

Den elastiske strikning øger slidstyrken og gør, at

Stafet Junior slutter bekvemt og dejligt om benet.

Forstærket i hæl og tå med super-twist nylon.

Højhælsforstærket over skokanten.

Fås mønsterstrikket i grå og drap. Str. 2-9½

Størrelse 5 ..... **5,50**

Tåforstærkning med super-twist nylon

Laste-top

Højhælsforstærket over skokanten

Forstærket med super-twist nylon

- et kvalitetsprodukt fra

Strikket PIGEJAKKE

Størrelse ti-tolv år, længde 50 cm, overvidde 80 cm, indvendig ærme-længde 42 cm.

Materialeforbrug: 400 g uldgarn, pinde nr. 2½ og 3½, ti knapper. Strikkefasthed: 24 m. mønsterstriking på pinde nr. 3½ = 10 cm br.

Mønster:

1. pind (vrangen): * slå om, 1 m. løs af, 1 m. r. * gentag fra * til *.
2. pind: * 1 m. r., 2 m. r. sammen *
3. pind: * 1 m. r., slå om, 1 m. løs af *
4. pind: * 2 m. r. sammen, 1 m. r. *

Ryg:

Slå 116 m. op på pinde nr. 2½ og strik 2 cm glatstriking til ombuk. Fortsæt med pinde nr. 3½ og mønster. Tag i begge sider 1 m. ind med 3 cm mellemrum, ialt 10 gange (96 m.).

Ved 31 cm længde lukkes i begge sider af for 4 og 2×2 m. til ærmegab (80 m.), og ved 48 cm længde lukkes af for 4×7 m. til skuldrene. Luk de resterende 24 midtermasker af på een gang.

Venstre forstykke:

Slå 62 m. op, strik 2 cm glatstriking til søm og fortsæt med pinde nr. 3½ og mønster. Tag ind i sidesømmen som i ryggen (52 m.), og når arbejdet måler 31 cm lukkes af for 4 og 2×2 m. til ærmegab (44 m.). Ved 44 cm længde lukkes i den anden side af for 4×2 og 8×1 m. til halsudskæring. Strik lige op til 48 cm længde og luk af for 4×7 m. til skulderen

Højre forstykke strikkes modsat.

Ærme:

Slå 50 m. op på pinde nr. 2½, strik 2 cm glatstriking og fortsæt med pinde nr. 3½ og mønster. I begge sider tages 1 m. ud med 2 cm mellemrum, ialt 19 gange

(88 m.). Ved 42 cm længde lukkes i begge sider af for 2×3, 5×1, 11×2 og 2×3 m. til rundingen, de sidste 10 m. lukkes af på een gang.

Montering: Sy skuldर्सømmene. Omkring halsudskæringen samles maskerne op på pinde nr. 3½. Strik 3 cm mønster og 3 cm glatstriking med pinde nr. 2½ (søm). Luk af. Langs med hvert forstykke samles maskerne op på pinde nr. 2½ og strikkes 2 cm glatstriking. Luk af. Sy jakken sammen og staffer sømmene til vrangen. I halsudskæringen hækles 2 trenser, og 2 knapper sys i. Resten af jakken kan lukkes med skjulte hægter, der sys på vrangen. Sy knapper på jakken, som billedet viser.

Sådan

klarede jeg problemet

Vi har syv børn — de fire i hurtig rækkefølge. Ofte lyder det: „Jeg siger det til mor,“ når en af dem føler sig uretfærdigt behandlet af de andre. Som regel drejer det sig kun om småting, og dem behandler jeg med følgende gode medicin: Når jeg har hørt en lille forurettet sladrepotte beklage sig, tager jeg mit gladeste ansigt på og siger: — Det var godt, du fortalte mig det, det skal du alligevel have en femøre for! Samtidig griber jeg over i køkkenvinduet efter femøren, men inden jeg når den, er den forurettede ude af døren, og straks efter er freden genoprettet og legen i gang igen uden min indblanding.

Femøren er i tidens løb blevet grøn og har aldrig været brugt i „ærlig handel“. Det er ikke ofte, der sladres her i familien, efter at femøren kom på sin plads i vindueskarmen i køkkenet.

MIE.

Spørg efter det

Nyfriseret hele dagen. Colonel frisercreme hedder en ny artikel fra FDBs Vibyfabrikker, der fremkommer i Colonel-seriens kendte antræk. Cremen gør håret blødt og glansfuldt uden at fedte og får håret til at sidde pænt hele dagen.

Kulør i plastic. Husmødrene vil sikkert blive glade for den nye kulør fra FDBs Vibyfabrikker. Emballagen er riflet, og dette i forbindelse med den ru overflade gør den let og behagelig at holde på. Man åbner for flasken ved at stikke hul med en nål i spidsen af hættten, og når man derefter trykker let på plasticflaskens sider, flyder eller drypper kuløren direkte ned i sovsen. Den dråbe, der altid bliver tilovers, løber gennem hullet tilbage i flasken uden at grise til nogen steder. Det sidste er en behagelighed. Hvor ofte har ikke disse dråber gjort kulørflasken utiltalende at se på og klæbrig at tage på.

Under en forkølelse er det eneste hygiejniske de praktiske renseservietter og lommetørklædeservietter, man kan få i Brugsen i pakker med 200 ark. Specielt beregnet for rejse-, kontor- og skolebrug fås de også i små pakker med 12 stykker.

TRYLLERI MED NOGLE RESTER

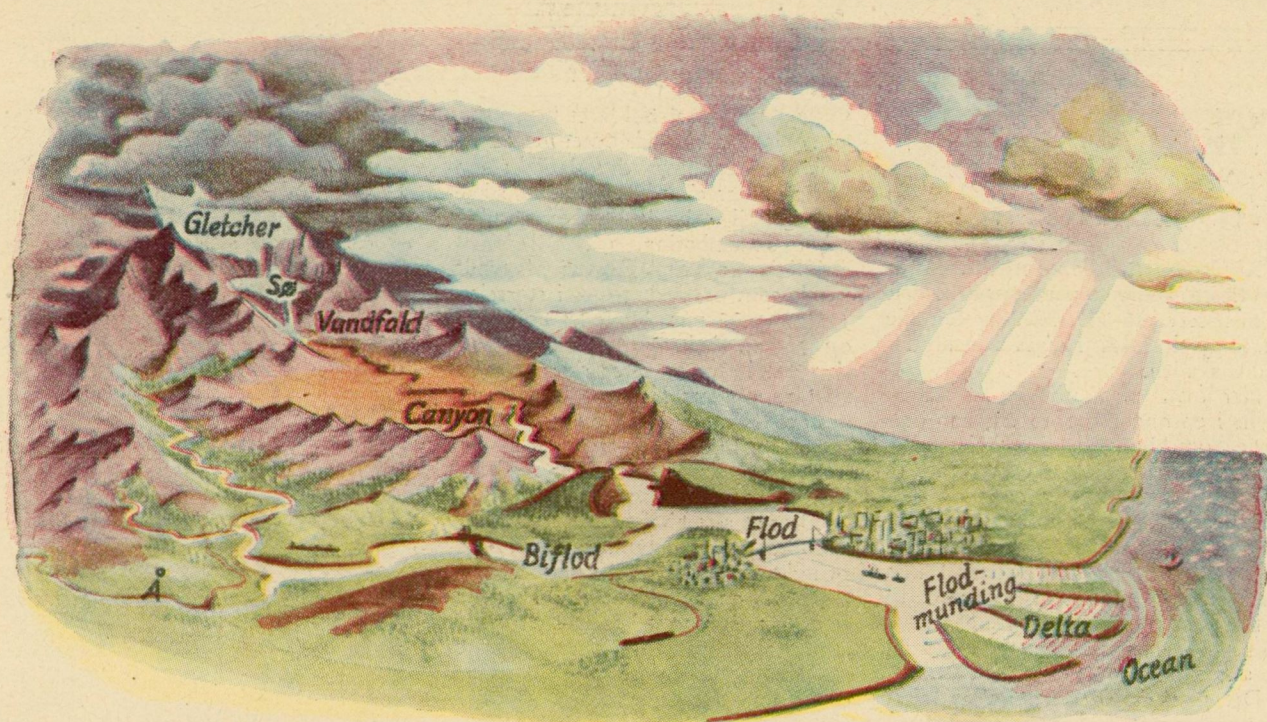
Der stod en rest kogt, afpillet torsk i spisekammeret. Den gjorde nytte på følgende måde: En god klat Trekroner margarine smeltedes i en tykbundet gryde. Heri blev torsken lagt sammen med et lag løg skåret i skiver, et par hele peberkorn, et laurbærblad, lidt salt. Det hele snurrede i godt et kvarter og blev serveret rygende varmt sammen med nyristet franskbrød og sennepspickles. Ikke een tænkte: Pluk-fisk!

To skiver skinke var ikke nok til varm ret for fire. Men de blev „forlænget“ på denne måde: I et ovnfast fad blev skinketerninger lagt lagvis sammen med skiver af kogte æg og kogte kartofler. Herover blev hældt en jævn mælkesovs, smagt til med sen-

nep og salt. Rasp blev drysset på, et par ekstra margarineklatter fordelt over. Retten stod i ovnen, til den var gennemvarm og lysebrun oven på.

Den sure fløde i spisekammeret blev til lækre æbleskiver. Der stod ca. 2 dl sur fløde, og de øvrige ingredienser var: 250 g mel, 1 spsk. sukker, ½ tsk. salt, ½ tsk. kardemomme, 2 æg, ¼ l mælk, 30 g gær. Mælken blev lunket, og gæren blev rørt ud i lidt af mælken. Mel, sukker, salt og kardemomme blandedes. Mælken, fløden, den udrørte gær og æggeblommerne piskedes i melet. Dejgen stilledes til hævning ca. en halv time, hvorefter de stivpiskede hvider blandedes i. Æbleskiverne bagtes ved ikke for stærk varme.

Hvordan går det egentlig til, at der til stadighed kan løbe vand fra land ud i havene?

På tegningen herover, som er reproduceret efter forlaget Fremads billedgeografi „Vor Klode“, aner man fordampningen fra havet og ser, hvordan skyerne svulmende af væde sejler ind over land for dér at udlade vandmasserne. Over gletcherernes højland er der så koldt, at vandet falder som sne. Men i den lunere årstid smelter noget af gletcherisen, og smeltevandet løber ned ad bjergsiden og danner en sø i en huling i bjerget.

Men nu er vandet i bevægelse, og det fortsætter. På et vist sted styrter det ud over bjergkammen i et tordnende vandfald, og da det når et større, mere jævnt skrånende terræn, danner det en flod.

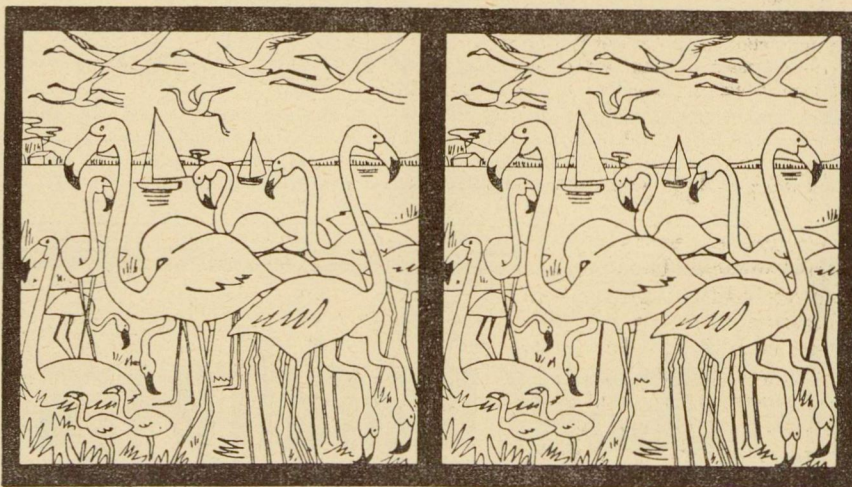
Unge floder styrter af sted og med så mange kræfter i sig, at selv klipper ikke evner at standse deres løb. De skærer sig simpelthen igennem klippen — sådan gør også floden på tegningen her. Efterhånden danner den en dyb kløft i klippen, den såkaldte canyon. Og så strømmer den videre, lidt langsommere nu, men med et stadig bredere løb.

Andre steder i terrænet er andre vandspring på spil. Bække bliver til åer, åerne igen til en mindre flod, der nu som en biflod flyder sammen med den store flod, hvis tilblivelse vi har fulgt.

Men det er ikke givet, at floden nu

uden videre flyder ud i havet. Hvis den på sin vej har revet meget sand og ler med sig, synker dette nu efterhånden til bunds, og flodmundingen får på denne måde præg af et delta, hvor vandet skyder sig ud mellem sand- og lervolde af så temmelig omskiftelig karakter.

Ud i havet strømmer floden dog til sidst, på den ene eller anden måde, og det store kredsløb er nu sluttet — for denne gang. Vandet, der fordampede fra havets overflade, er igen vendt tilbage til havet, og en ny fordampning, en ny skydannelse og et nyt kredsløb kan tage sin begyndelse.

ER DU EN GOD IAGTTAGER? Tilsyneladende er de to billeder herover nøjagtig ens. Men hvis du ser meget nøje til, vil du opdage otte ganske små afvigelser.

SNEMANDEN

Nu skal vi en snemand lave,
koks vi sætter på hans mave,
og til øjne ligeså
et par koks vi bruge må

Guleroden ligner godt
Rudolfs næse, rød og flot.
Søde smil vi får fra ham
gennem søsters redekam

Kosten, han i armen bær'r,
den skal være hans gevær.
Så på vagt en snemand står,
rank og strunk i vores gård.

Gerda Neyhoff, Odderholm pr. Græsted, får præmie for sit morsomme digt

Skal vi prøve at klinke

Klinkning har den fordel fremfor de fleste andre reparations-arbejder, at man selv kan fremstille næsten alle de ting, der skal bruges for at udbedre skaden.

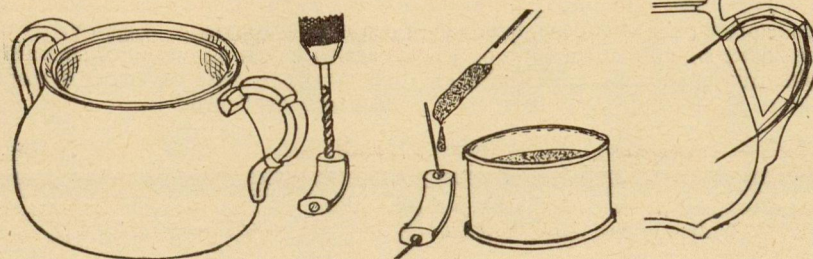
Har man været uheldig at slå en revne i en ting af porøst ler, kan hullerne, som klinken senere skal sænkes ned i, bores med et lille søm, der er banket fladt i den ene ende og derefter er anbragt i en boremaskine. Til hårdere ler og fajance kan man bruge et lignende bor, fremstillet af 1 mm klavertråd, hvorimod man er nødt til at bruge et specialbor, f. eks. et widia-bor, når revnen forekommer i stentøj, porcelæn eller glasvarer.

Det nødvendige antal huller bores på begge sider af revnerne, som regel således, at klinkerne kommer til at stå vinkelret på brudlinjen. I visse tilfælde er man dog nødt til at lade trækket

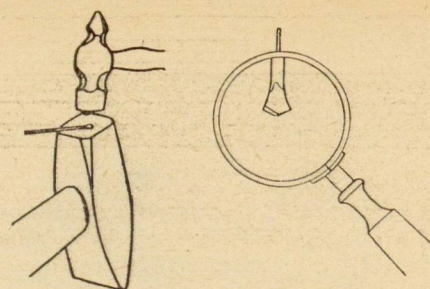
virke skråt for at holde et brudstykke på plads. I tyndt gods borer man oftest helt igennem, hvis der da ikke omkring kanter eller bund er tilstrækkeligt tykt til at holde klinken på plads uden gennembores.

Klinkerne fremstiller vi af tynde, runde søm — dykkere — i størrelsen 1,6 mm x 35 mm. Hovedet knibes af, og med en fladtang ombukker vi først den ene hage, og efter skøn over afstanden mellem hullerne bukkes den anden. Klinken skal være nøjagtig så meget for lille, at den spænder mellem hullerne. Indsætningen sker med små slag fra en lille hammer.

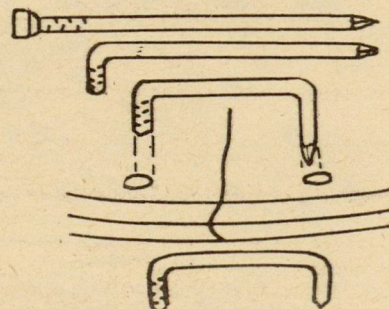
Efter at alle klinker er sat på plads, grundes der med tynd fernis, og når grundingen er halvtør, kittes der med en blanding af nogle få dråber linolie og pulveriseret kridt — en masse som bearbejdes, indtil den når den tilstrækkelige smidighed. Der spartles ud omkring hullerne, evt. også på bagsiden, og derefter giver man igen et tyndt fernis-overtræk. Kitningen skal have lov til at tørre 8—14 dage på et varmt sted, før den er helt sikker.

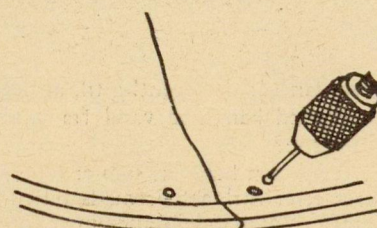
Sukkerskålen til reparation. Ørets løse stykker gennembøres med et hårdt specialbor, en metaltråd stikkes igennem, og hullet fyldes op med en tynd mørtel, hvis cement i forvejen er siet gennem et stykke gaze. Til højre ses det klinkede øre, som, når de indvendige ender af metaltråden er klippet af, er overordentlig solidt.

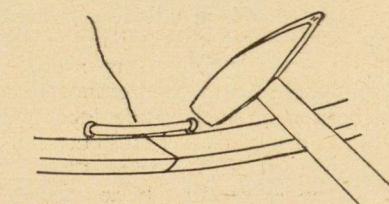
Først fremstilles klinkeboret ved at banke et søm fladt, og dets skær ses i forstørrelsen ved siden af.

Klinkernes fremstilling.

Hullerne til klinkerne bores.

Klinken sættes fast med lette hammerslag.

- bestil markfrø fra FDB nu...

Ved at bruge frø fra **FDB** af **DLFs** avl
skabes de bedste muligheder
for en god og tilfredsstillende høst

i Brugsen

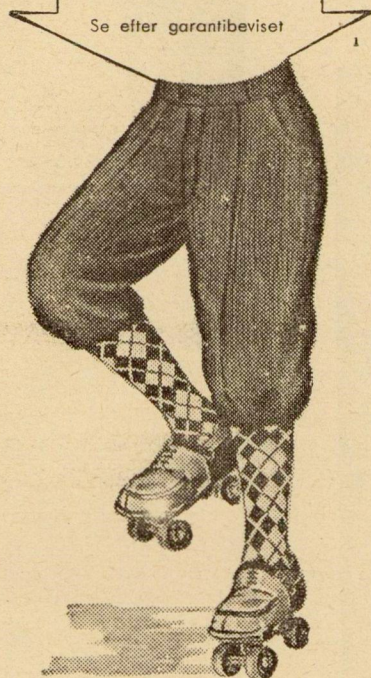
SE EFTER MÆRKET
3010
DERES GARANTI

Slidstærke
fløjlsknickers til
drenge mellem 6-14

DE FÅR
Gratis

et par nye, hvis
Deres dreng slider
hul på dem inden
et år

Se efter garantibeviset

Drenge- knickers

i smuk brun el. blå fløjl,

60 - 62 - 64 cm **36,-**

66 - 68 - 70 cm **40,50**

72 - 74 - 76 cm **45,-**

Lange herre- benklæder

i smuk brun el. blå fløjl,

76 - 104 cm **62,-**

TERYLENE BENKLÆDER

Tweed jakken er den moderne mands praktiske påklædning, — til den hører et par smukke TERYLENE benklæder. Anva's TERYLENE er af allerbedste kvalitet, nemlig en blanding af 55 % TERYLENE og 45 % af den allerfineste uld, som er vævet i en smuk, tætvetet vare, der ejer uldens varme og isolerende egenskaber samt TERYLENENS enorme slidstyrke. Kvaliteten er den originale engelske ICI TERYLENE.

Her er fordelene:

TERYLENE benklæder krøller næsten ikke, men holder stadig pressefolderne. De får aldrig »knæ« i benklæderne.

TERYLENE benklæder tåler en regnbyge, de tørrer hurtigt, og uden at stoffet krøller, eller pressefolderne går ud.

TERYLENE benklæder har en hidtil ukendt slidstyrke, — og de holder sig smukke i brug.

TERYLENE er mølsikret.

TERYLENE fås i forskellige modefarver.

118,-

TERYLENE NEDERDELE

Fremstillet af smukke stoffer i 55 % TERYLENE og 45 % uld, ejer de samme gode egenskaber som herrebenklæderne.

TERYLENE nederdelene fremkommer i en meget smuk plissering, der karakteristisk nok kaldes »evighedsplissering«.

TERYLENE nederdele fås i en smuk grå farve og i sort.

78,-

MAGASIN

ANVA

Thorshavnsgade 25-27, Asta *I

Bus nr. 40 fra Sølvtorvet via hovedbanen kører lige til døren.

VÆLG COMTESSE

Enten De ryger cigarer, cerutter eller cigarillos,
bør valget blive COMTESSE ...

COMTESSE er fremstillet af udsøgte tobakker.

COMTESSE er let og behagelig - med
fyldig aroma.

COMTESSE har den fine „brand“, der bereder
kendere større nydelse.

COMTESSE

CIGAR
0,60

CIGARILLOS
0,35

CERUT
0,45

DET BETALER SIG AT KØBE I BRUGSEN

